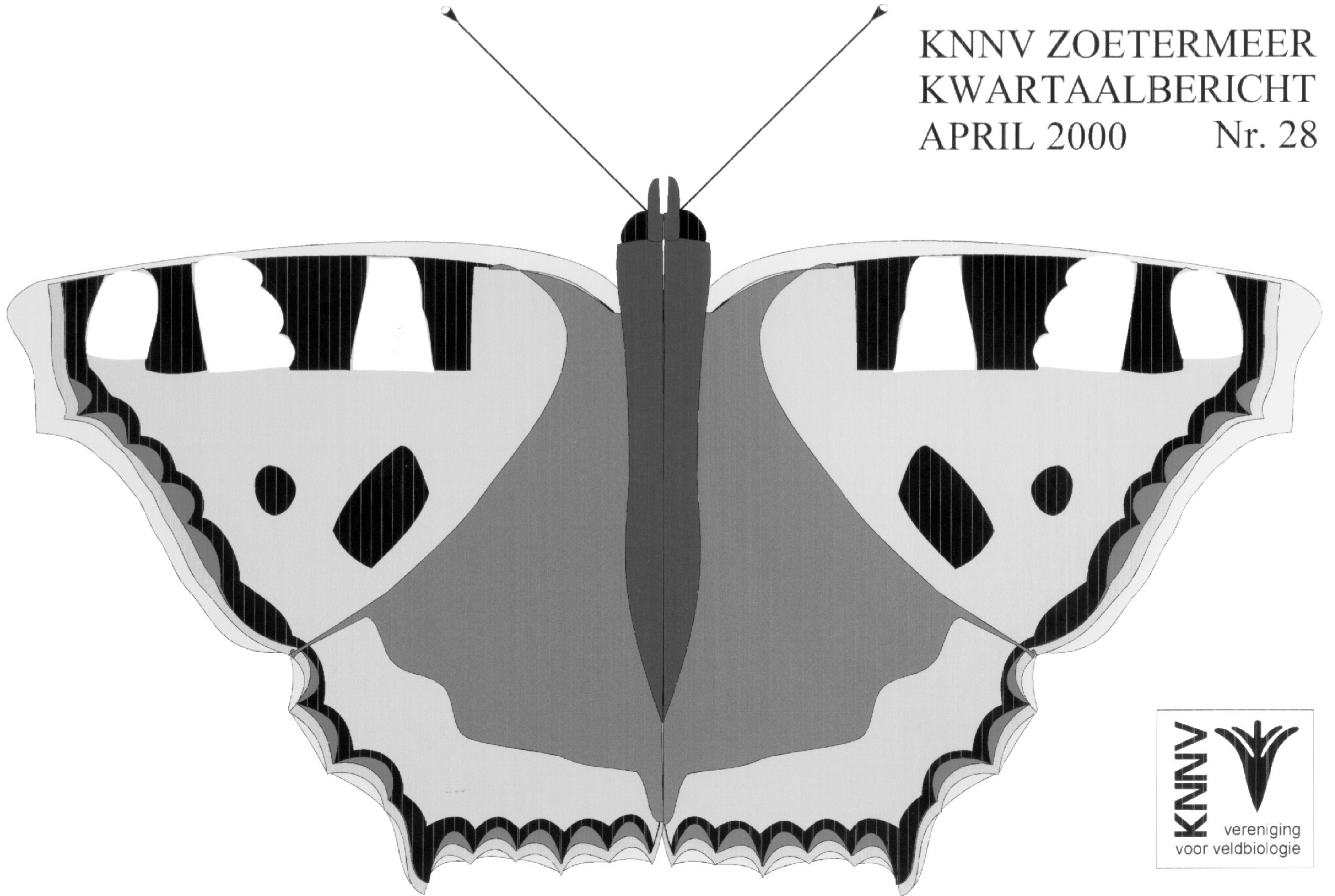

KNNV ZOETERMEER
KWARTAALBERICHT
APRIL 2000 Nr. 28

KONINKLIJKE NEDERLANDSE NATUURHISTORISCHE VERENIGING KWARTAALBERICHT ZOETERMEER Nr.28 april 2000

INHOUD

UIT DE VERENIGING	3
1 ACTIVITEITEN VAN KNNV AFDELING ZOETERMEER	3
2 ALGEMENE LEDENVERGADERING OP 23 FEBRUARI J.L.	4
3 MAG IK MIJ EVEN VOORSTELLEN	6
4 IMPRESSIE VAN DE RIJSWIJKSE NATUURTUIN DOOR CEES LOS	7
5 DE START VAN HET NIEUWE VLINDERSEIZOEN OP 9 FEBRUARI 2000	9
6 DE VLINDERWERK GROEP	10
PLANTENWERK GROEP	10
7 BERICHTEN UIT DE PLANTENWERK GROEP	10
8 PLANTENONDERZOEK IN DE 21 E EEUW	13
9 STEDELIJKE OF SPECIFIEKE AANDACHTSSOORTEN	14
GEZIEN IN ZOETERMEER	19
10 VONDSTEN	19
11 NESTKAST OP HOOG NIVEAU!	21
BUITEN DE AFDELING	22
12 BERICHTEN VAN HET PLATFORM GROEN	22
13 LANDELIJKE VARIADAG OP ZATERDAG 18 DECEMBER 1999 IN LEIDEN	24
14 NIEUW BOEK	26
15 NEOTRUTTIG	27

DATA

28

16 KALENDER

28

17 REGISTER

31

18 NAMEN

33

19 STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

33

*Manifestatie “de natuurlijke tuin”
Promenadeplein, Stadshart Zoetermeer
Zaterdag 15 april 2000 van 10.00 tot 16.00 uur*

*Kom naar de kraam van:
De KNNV-plantenwerkgroep.*

*Wij brengen de stadsflora in kaart en zijn ook geïnteresseerd in
de wilde flora in uw tuin.*

*Neem zoveel mogelijk verschillende wilde plantensoorten
uit uw tuin mee.*

Vul uw adres in op een lijst in de kraam.

*Hiermee maakt u kans op
een prachtige set wilde plantenposters van
Zoetermeer.*

U kunt deze dag ook een afspraak maken voor een tuinbezoek.

UIT DE VERENIGING

1 ACTIVITEITEN VAN KNNV AFDELING ZOETERMEER

voor het tweede kwartaal 2000

1) Ook de KNNV is present op de manifestatie "de natuurvriendelijke tuin" op **zaterdag 15 april**. De plantenwerkgroep brengt niet alleen de wilde flora van de stad in kaart maar wil ook graag weten wat er in uw eigen tuin aan "onkruid" te vinden is. Neem zoveel mogelijk verschillende soorten mee en maak kans op de hoofdprijs: 3 plantenposters met wilde planten uit Zoetermeer.

Plaats: Promenadeplein, Stadshart

Tijd: tussen 10.00 en 16.00 uur

2) Excursie naar de Utrechtse Hortus Botanicus op **zaterdag 13 mei**.

In verband met het vervoer adviseren we jullie van te voren even contact op te nemen met Tilly (tel: 079-3412605)

Kosten: f 7,50

Verzamelen: De Soete Aarde

Vertrektijdstip: 10.00 uur

3) Planten-excursie "de wilde flora van Driemanspolder-Dorp" in het kader van het stadsnatuurplan op **zaterdag 20 mei**

Verzamelen: de Soete Aarde

Aanvang: 14.00 uur

4) Inventarisatie en kartering in het kader van het landelijk meetnet flora aandachtsoorten in de Amsterdamse Waterleidingduinen op **zaterdag 20 mei**.

Het gaat om het rozenwaterveld en het renbaanveld (coördinaten 98/485)

Verzamelen: Pannenkoekenhuis "De duinrand" aan de Zandvoortselaan.

Bereikbaar met Connexxion bus (lijn 80) vanaf station Heemstede-Aerdenhout.

Halte Nieuw Unicum-Waterleiding.

Tijdstip: 9.30 uur

5) De "Grote Polderdag" rondom Zoetermeer op **zondag 21 mei** met diverse wandelen fietsroutes. Naast de wijsheid van het groene polderlandschap staat deze dag ook in het teken van de kunst. Er staan dan ook diverse optredens gepland.

Start: café de Meester en de Grote Molen.

Tijd: tussen 11.00 en 16.00 uur

6) Excursie naar Oostvoorne waar we hopen een aantal bijzondere plantensoorten bloeiend aan te treffen (groenknolorchis!) op **zaterdag 10 juni**.

Ook hier wordt in verband met het vervoer naar Oostvoorne aanbevolen van te voren even contact op te nemen met Els (079: 5931749).

Verzamelen: de Soete Aarde

Vertrektijdstip: 9.00 uur

7) In samenwerking met het IVN organiseren we ook dit jaar weer een

natuurweekend op **zaterdag 24 en zondag 25 Juni**

Dit jaar staan een waterexcursie, een avondwandeling met aandacht voor vleermuizen en amfibieën en een (weide)vogelexcursie op het programma. De verzamelpunten en tijdstippen worden ruim van te voren bekend gemaakt in de lokale kranten.

Voor meer informatie kunt u Agnes van der Linden bellen, (tel; 3167818)

8) Het weekend van **1 en 2 juli** vieren we samen met de andere Zoetermeerse natuurverenigingen het 10-jarig bestaan van "De Soete Aarde". Er wordt op dit moment hard nagedacht over een tentoonstelling en een feestje voor alle in de Soete Aarde samenwerkende natuur- en milieuorganisaties.

Verdere informatie volgt: De Soete Aarde, tel: 3469012

9) FLORON-plantenexcursie Rokkeveen-west o.l.v. Joop Mourik op **zaterdag 8 juli**.

We gaan de wilde flora in een gevarieerd, tot nu toe slecht bezocht stukje Zoetermeer (Km-hok 30.57.42, 30.57.52 e.o.) bekijken.

Het gaat om de zuid-westrand van Zoetermeer waar in 1992 de Floriade is gehouden.

Ook de poldertuinen en het "Floriadebos" maken deel uit van ons excursiegebied.

Verzamelen: Stadsboerderij "Balijhoeve"

Tijdstip: 10.00 uur

2 ALGEMENE LEDENVERGADERING

OP 23 FEBRUARI J.L.

Johan Vos

Aan de orde kwamen o.a. het jaarverslag over 1999 en het jaarplan 2000.

Uit het jaarverslag '99 wil ik 2 hoogtepunten nog eens vermelden:

1. de lezing van Martin Melchers over de flora en fauna van Amsterdam in februari en

2. het natuurweekend dat we in juni samen met het IVN hebben georganiseerd.

De strandcursus van Ben Prins was een groot succes, hieraan namen 19 personen deel en we hielden er ook nog eens f 100.- aan over. Enkele leden van onze vereniging hebben ook in 1999 weer 3 zondagen het "Westpunt" bemenst".

De vlinderwerkgroep heeft twee thema-avonden georganiseerd, ging naar vlinders kijken op de Veluwe en heeft ook dit jaar weer de vlinderroutes in het Wester- en Buytenpark gemonitord. Ook praatten leden van de vlinderwerkgroep mee met de groenbeheerder van de gemeente over het maaibeheer in o.a. het Westerpark. De plantenwerkgroep heeft zich in 1999 ingespannen om in slecht onderzochte stadsdelen de flora verder in kaart te brengen. Twee keer gebeurde dit in samenwerking met FLORON. In 1999 kwamen in het kader van het monitoringproject ook de 4 Buytenparkhokken weer aan de beurt. Elders in dit blad vindt u een volledig overzicht van de resultaten van alle planteninventarisaties van het afgelopen jaar. Ook in 1999 is het aantal leden/donateurs constant gebleven.

We verloren evenveel leden als er bijgekomen zijn.

Het aantal leden en donateurs blijft echter een bron van zorg!

De landelijke KNNV heeft in een vertegenwoordigende vergadering van november 1999 besloten de landelijke afdracht per lid vanaf 2001 met f 5.- te verhogen.

Het voorstel van het bestuur om ook de contributie met f 5.- te verhogen werd aangenomen zodat deze m.i.v. 2001 f 55.-per jaar zal bedragen.

En dan het jaar 2000:

Het bestuur:

Onze voorzitter gaf te kennen dat hij zich niet herkiesbaar stelt voor een nieuwe periode. Daar zich (nog) geen nieuwe kandidaat voor deze functie heeft aangemeld is afgesproken dat de overige bestuursleden; Els Prins, Tilly Kester en Hans Bieze de bestuursfuncties voorlopig in onderling overleg zullen vervullen. Wel stelt zich hieronder een nieuw bestuurslid, Marco Lurks voor die de speciale taak op zich heeft genomen om onze KNNV-afdeling in het platform Groen te vertegenwoordigen. Wij wensen hem daarmee veel succes.

Wij zoeken dus met spoed een enthousiaste voorzitter die ons bestuur wil komen versterken! Wie o wie voelt zich geroepen een groepje deskundige en eigenzinnige natuurvorsers te (be)sturen?

De financiën:

Begin dit jaar heeft de kascommissie (Ben en Johan) onze boekhouding weer gecontroleerd en in orde bevonden. De inkomsten en uitgaven van de KNNV afd. Zoetermeer 1999 en de begroting zoals die is opgesteld voor 2000 vindt U hieronder.

Overzicht: Inkomsten en uitgaven KNNV afd. Zoetermeer 1999.

Saldo december 1998	778,04	Landelijke afdracht	797,50
Contributies	1475,00	Kopieerkosten 1998-1999	149,50
Verkoop boeken	1144,05	Drukkosten kwartaalblad	718,64
Strandcursus	956,00	Inkoop boeken	1004,30
Rente	3,38	Lezingen/excursies	186,50
Koffie en lezing terugbetaald 92,00		Lidmaatschappen Westpunt	25,00
Verkoop Kwartaalbericht	150,00	Postzegels, briefpapier	110,40
Opbrengst Milieudag	183,00	Kosten Strandcursus	623,00
		Saldo december 1999	1167,43
	4782,27		4782,27
Begroting KNNV afd. Zoetermeer 2000			
Saldo december 1998	1167,43	Landelijke afdracht	800,00
Contributies	1500,00	Drukkosten kwartaalblad	750,00
Verkoop boeken	700,00	Plantenwerkgroep	100,00
Rente	5,00	Vlinderwerkgroep	100,00
		Inkoop boeken	400,00
		Sprekers/koffiekosten	200,00
		Lidmaatschappen	100,00
		Postzegels, briefpapier	150,00
		Jaarvergadering	50,00
		Saldo december 2000	722,43
	3372,43		3372,43

Volgend jaar zullen Evelien en Johan de kas controleren.

En tot slot:

Ook in 2000 wordt het vlindermonitoren in Wester- en Buytenpark ter hand genomen. Plantenwerkgroepleden zetten zich ook dit jaar weer in om de stadsflora in kaart te brengen. Ook de vegetatieontwikkeling in het Buytenpark staat dit jaar weer op de agenda. Te

bezien staat nog of er voldoende reden is om dit jaar weer alle proefvlakken te bezoeken. Om het gezelligheidsgehalte na de vergadering wat op te krikken gingen we na de pauze aan de slag met een natuurquiz die Ben speciaal voor deze gelegenheid had samengesteld. Voor de mensen met de minste foute antwoorden waren er weer allerlei leerzame prijzen te verdienen.

De avond werd besloten met napraten onder het genot van "een hapje en een drankje".

3 MAG IK MIJ EVEN VOORSTELLEN

Marco Lurks

Mijn naam is Marco Lurks (1961) en ik ben onlangs toegetreden tot het bestuur van uw vereniging in Zoetermeer. Graag maak ik van de gelegenheid gebruik u te informeren over mijn achtergrond en mijn motieven om in het bestuur zitting te nemen.

Sinds 1961 ben ik met een tussenpauze van dertien jaar woonachtig in Zoetermeer.

Na mijn middelbare school in Zoetermeer te hebben afgerond, ben ik naar Leiden verhuisd en heb daar rechten gestudeerd. Inmiddels ben ik als universitair docent werkzaam bij de Universiteit van Leiden en houd mij in die hoedanigheid bezig met het geven van onderwijs en het verrichten van onderzoek op het gebied van het staats- en bestuursrecht. Mijn onderzoeksactiviteiten richten zich met name op het ruimtelijk bestuursrecht.

Tot enkele jaren geleden was ik voornamelijk juridisch wetenschappelijk bezig met de ruimtelijke ordening c.q. de inrichting van de leefomgeving. Al snel na mijn terugkeer naar Zoetermeer ben ik mij als bewoner aan de rand van het Buytenpark gaan interesseren voor mijn fysieke leefomgeving. Deze interesse is niet in de laatste plaats ontstaan door continue dreiging van nieuwe ruimtelijke claims aan de

Noordwestrand van Zoetermeer ten behoeve van onder meer een crematorium en een Chinees themapark. Meer in het algemeen signaleer ik de laatste tijd steeds vaker dat ten faveure van de economische ontwikkeling, maar ten koste van de natuur en het milieu er onevenwichtige planologische belangenafwegingen dreigen te worden gemaakt.

Het is u wellicht bekend dat de grootste invloed op de inhoud van overheidsbeslissingen niet pas achteraf in rechtsbeschermingfase wordt verkregen, maar op een eerder moment, namelijk bij het overleg en de inspraak over het te nemen besluit. Hetgeen overigens nog niet wil zeggen dat in alle gevallen een rechterlijke procedure zinloos zal zijn. De invloed op de voorgenomen beslissingen wordt nog eens vergroot wanneer deze wordt uitgeoefend namens een maatschappelijk relevante organisatie.

Het werd mij in Zoetermeer al snel duidelijk dat platform Groen een belangrijke overlegpartner van de gemeente Zoetermeer is. Aangezien platform Groen een overkoepelende organisatie is van de belangrijkste natuur- en milieuverenigingen in Zoetermeer, was het niet mogelijk om op persoonlijke titel aan het platform deel te nemen. Nu bleek de KNNV niet in het platform te zijn vertegenwoordigd. Via de voorzitter van platform Groen ben ik in contact gekomen met de KNNV afd. Zoetermeer en dit heeft ertoe geleid dat ik de KNNV als bestuurslid mag vertegenwoordigen in platform Groen.

Op 23 februari heb ik het slot van een vergadering van de KNNV in de Soete Aarde meegemaakt. Na de korte gesprekken met deze en gene was ik onder de indruk van de expertise die de vereniging in huis heeft. Die indruk is nog eens bevestigd na kennismaking van diverse kwartaalberichten die ik heb meegekregen. Bovendien heeft de lezing van deze kwartaalberichten bij mij geleid tot nog meer belangstelling en enthousiasme voor alles wat groeit en bloeit in Zoetermeer. Ik verwacht nog veel van deze vereniging over de natuur en het milieu te leren en er van te genieten.

Rest mij nog te vermelden dat ik hoop dat u contact met mij zult opnemen over alle zaken waarvan u denkt dat deze namens onze vereniging onder de aandacht van platform Groen zouden moeten worden gebracht.

Marco Lurks, Bachrode 8, 2717 AN Zoetermeer, tel. 079-3510523

4 IMPRESSIE VAN DE RIJSWIJKSE NATUURTUIN

DOOR CEES LOS

op donderdag 20 januari j.l.

Johan Vos

Ruim 14 jaar nadat Cees zijn baan als natuurtuinbeheerder in het Zoetermeerse Westerpark had verruild voor een soortgelijke baan in Rijswijk was hij "terug op het nest" om ons te vertellen over hoe de tuin zich in die 14 jaar ontwikkeld heeft. De Rijswijkse natuurtuin maakt deel uit van het Wilhelminapark en is, net als onze eigen tuin zo'n 2 ha groot. Bij de ingang van de tuin staat een chaletachtig gebouwtje (blokhuut) met informatie over de tuin.

Voor deze bijzondere avond had Cees als thema "het wisselen der seizoenen in de natuurtuin" gekozen.

Even nog voor de niet ingewijden onder ons: een heemtuin is een tuin met plantensoorten die in een bepaald gebied thuishoren, deze soorten worden ook wel heemplanten genoemd. Indien de verzameling heemplanten door de jaren heen als collectie in stand gehouden wordt, spreken we van een wilde plantentuin. Houden we echter de specifieke milieu's waarin de gewenste planten goed gedijen via een uitgekiend natuurlijk beheer in stand, dan is er sprake van een natuurtuin. In het laatste geval beslissen de soorten zelf of ze de tuin geschikt genoeg vinden, zich er willen uitbreiden, op zoek gaan naar geschiktere plekken in de tuin of misschien wel besluiten om de tuin te verlaten. Een natuurtuin biedt ons dus ieder jaar weer volop spanning en sensatie. Welnu, dit is het vakgebied van een natuurtuinbeheerder en we weten dat Cees daar graag over vertelt.

Voor de pauze kwamen het voorjaar en de zomer uitgebreid aan bod. Prachtige dia's gaven een uitstekende indruk van alles wat er zoal in de tuin te beleven is. En bij dit alles heeft Cees oog voor detail!

Of het nu een net uit de winterslaap ontwakende gehakkelde aurelia op speenkruid is, een ekster die zich bijna dagelijks te goed komt doen aan een maaltje gewone pad, een rups van de kamillevlinder op de reukeloze kamille, een kleine karekiet die een koekoeksjong groot brengt of een essenstam bezaaid met kleine kevertjes, niets ontgaat hem. Daarmee toont Cees zich een waardig volgeling van de vader aller veldbiologen "Jacques P. Thijssse".

Leuk dat door het voorkomen van een aantal soorten in de Rijswijkse natuurtuin het verleden van Cees tot op de dag van vandaag duidelijk herkenbaar is. Wat bijvoorbeeld te zeggen van de harige ratelaar, een als typisch Zoetermeers "bedrijfsongeval" te boek staande zeer zeldzame soort waar FLORON de neus voor ophaalt!

Na de pauze kwamen nazomer, herfst en winter aan de beurt. Cees vertelde dat er in de tuin zo'n 20 vogelsoorten broeden terwijl hij er vorig jaar nog 17 vlindersoorten telde. Dagpauwoog, kleine vuurvlinder, huismoeder, distelvlinder en atalanta kregen we ook te zien. De houtrillen in de tuin zijn ideaal als verblijfsplek voor wezel en hermelijn en winterkoninkjes. Bij het maaien doet Cees ook vaak interessante waarnemingen, zoals b.v. een nest met jonge dwergmuisjes.

Ook de paddestoelen werden deze avond niet vergeten.

Fopzwam, groenwordende koraalzwam, dikrandtonderzwam, roodbruine trechterzwam, plooivoetstuifzwam, fuweelpootje, prachtig maar het linzenknotszwammetje was voor mij toch de uitsmijter.

Door deze dia-impresie waren de toehoorders zo enthousiast geworden dat werd afgesproken dat we in de zomer vanuit Zoetermeer een excursie zullen organiseren naar de Rijswijkse natuurtuin waar we ons dan graag door Cees laten rondleiden.

Cees tot zover alvast bedankt!

5 DE START VAN HET NIEUWE VLINDERSEIZOEN OP 9 FEBRUARI 2000

Els Prins

Beste vlinderaars,

Een aantal leden van de werkgroep is bij elkaar geweest om een programma voor het nieuwe jaar op te stellen.

Er wordt dit jaar in het Buytenpark gemonitored door Els, Kees en Anja. Kees Scholtes (tel: 079-3229441) heeft nog een eigen route in het Buytenpark en Anja van Beek (tel: 079-3512378) in het Westerpark. Er is een rooster opgesteld met de weken waarin zij lopen, wie mee wil moet zelf contact opnemen en een afspraak maken om mee te gaan. Verder vonden we het ook leuk om eens in een ander gebied te gaan kijken. In de tweede helft van augustus willen we een excursie organiseren, waarbij we er van uit gaan dat als het geen echt vlinderweer is we altijd nog andere leuke dingen tegen kunnen komen. We gaan dus, ook al schijnt de zon niet!

Ook in de winter willen we weer af en toe een avond organiseren over een interessant onderwerp. We hebben zitten denken aan het maai-beheer, het bekijken van een moeilijke groep vlinders of om eens te gaan kijken hoe een andere vlinderwerkgroep het doet.

Jullie zien, plannen genoeg. En als jullie nog meer ideeën hebt hoor ik dat graag.

Ik wens iedereen een goede vlindertijd en hoop dat jullie snel de eerste kleine vos of citroenvlinder zien.

Groetjes Els (tel: 079-5931749)

6 DE VLINDERWERK GROEP

Geniet u ook zo van de vlinders in uw tuin of in het park?
Sinds een aantal jaren is er in Zoetermeer een vlinderwerkgroep actief. De leden zijn geïnteresseerd in deze fladderaars en proberen met z'n allen er meer over te weten te komen. Zij doen dit door te inventariseren, met elkaar op excursie te gaan en vooral 's winters bij elkaar te komen en te praten over een van te voren vastgesteld onderwerp.
Wie zin heeft kan zich bij de vlinderwerkgroep aansluiten.
Kennis is niet vereist, wel enthousiasme.
Contactpersoon: Els Prins. Beatrixiaan 81, Moerkapelle.

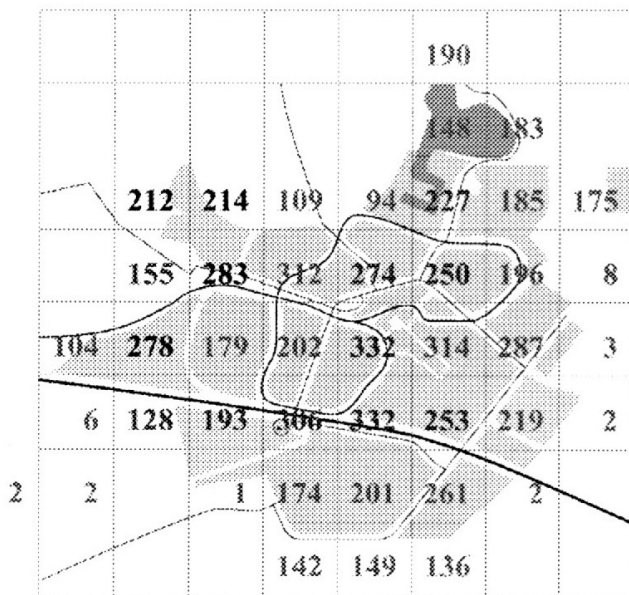
DE PLANTENWERK GROEP

7 BERICHTEN UIT DE PLANTENWERK GROEP Tilly Kester, Wim de Liefde en Johan Vos

Het nieuwe plantenseizoen is inmiddels aangebroken.
Na een lange, sombere en vooral zachte winter is het voorjaar in alle hevigheid losgebarsten. Veel soorten in de stad hebben volop kunnen profiteren van de uitzonderlijk hoge temperaturen. met als gevolg dat planten op beschutte plaatsen deze winter niet afstierven maar continue doorbloeden. De overvloedige regen in combinatie met het vochthoudend vermogen van de Zoetermeerse kleibodem hebben echter voorkomen dat we getraceerd werden op een wat de plantengroei betreft uitzonderlijk "vroeg voorjaar".
De afgelopen winter hebben we niet stil gezeten. Er is veel werk verzet om onze flora-bestanden aan te vullen en te bewerken. Een overzicht van de resultaten van ons veldwerk van vorig jaar vindt u weer achter in dit kwartaalbericht.

Johan heeft op 15 maart j.l. de stand van zaken weergegeven van ons onderzoek.

Waargenomen plantensoorten in de jaren '90

DOORSNEDE TER HOOGTE VAN BUYTEMNWEGH					
305711	305712	305713	305714	305715	305821
155	283	312	274	250	196 soorten

Onze databank bevat over de periode 1990-1999, 10.783 waarnemingen. In sommige gebieden is in de loop der jaren vrij intensief naar planten gezocht, andere daarentegen zijn er wat bekaaid vanaf gekomen. We hebben aan de hand van 25 zeer algemeen voorkomende soorten de "compleetheit" van bestanden in de diverse Km2's onderzocht. Gebleken is dat een aantal plantengroepen zoals b.v. waterplanten, voorjaarsbloeiërs en zaailingen van bomen en struiken in sommige KM2'S ontbreken.

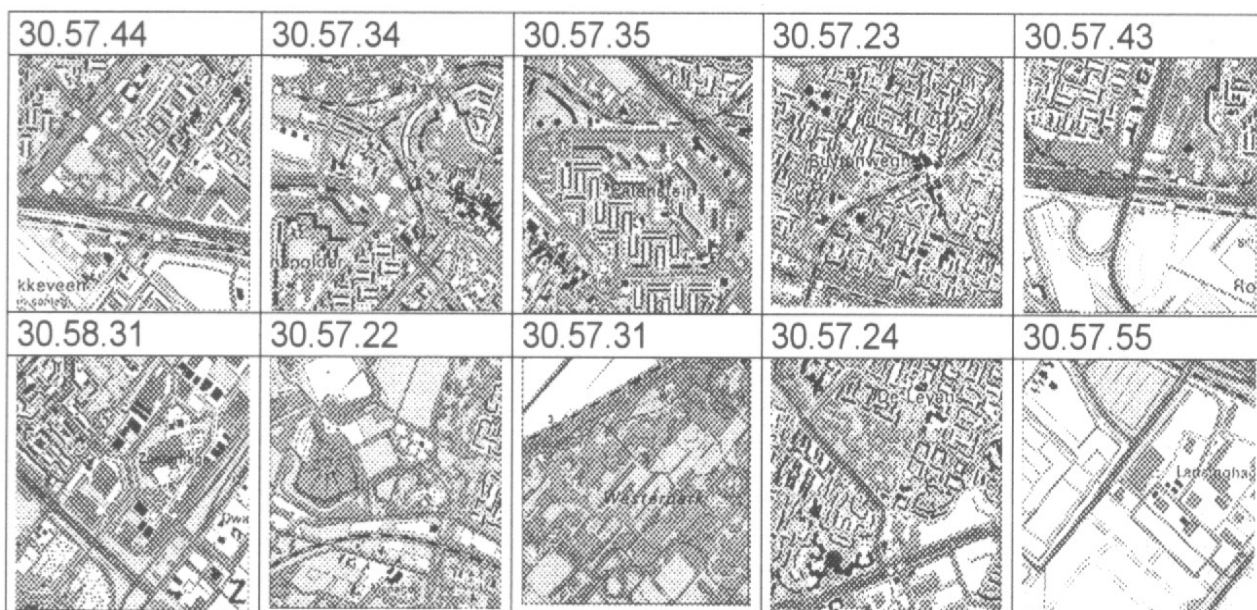
30	30	30	30	In 1999 geïnventariseerde hokken
48	57	57	57	
51	21	31	45	
KESTER	PWG1	REE	KESTER /PWG2	
183	155	278	253	soorten

Onze Zoetermeerse lijst telt op dit moment 584 soorten en dat komt neer op 40% van de Nederlandse flora op 0.1% van het Nederlands grondgebied. Hierbij moet worden aangetekend dat er nog lang geen helderheid bestaat over welke spontaan in de stad levende soorten wel of niet tot de Nederlandse flora gerekend mogen worden. Andere onderwerpen van discussie zijn: hoe lang moet de periode zijn waarover je de waarnemingen sommeert om een goede indruk te krijgen van de plantengroei in een gebied. Zeker als er in dat gebied zo'n grote mate van veranderlijkheid heerst als in een stedelijke vierkante kilometer.

Bij ons gaat het (inclusief het nieuwe jaar 2000) inmiddels om een periode van tien jaar. Een aantal gedocumenteerde soorten van voor 1990 zijn tot op de dag van vandaag nog niet teruggevonden! Voorbeelden zijn: dwergbies, nachtkoekoeksbloem, waterpunge en spiesleeuwenbek. Aan de andere kant worden er nog jaarlijks nieuwe soorten bijgevonden, voor een deel soorten die we daarvoor over het hoofd zagen als akkerereprijs, veelkleurig vergeet-mij-nietje en reuzenzwenkgras, voor een ander deel zijn het waarschijnlijk echt nieuwe soorten zoals addertong, eikvaren en grote waternavel. Kortom: er is nog volop werk aan de winkel. We hopen dan ook dat we met z'n allen ook dit jaar weer een belangrijke stap kunnen zetten op weg naar de completering van ons plantenbestand.

We eindigen met een lijst van de 10 soortenrijkste Km²'s uit Zoetermeer. Kolom B geeft de positie van de hokken weer t/m eind 1998:

A	B	Gebied	Omschrijving	Aantal soorten
1	-1	30.57.44	Dorp	332
2	(-)	30.57.34	Centrum-Dorp	332
3	-3	30.57.35	Palenstein	314
4	-2	30.57.23	Buytenwegh	312
5	(-)	30.57.43	Driemanspolder-Rokkeveen	306
6	-4	30.58.31	Zoeterhage	287
7	-7	30.57.22	Buytenwegh-West	283
8	-5	30.57.31	Westerpark	278
9	-9	30.57.24	de Leyens-Zuid	274
10	-6	30.57.55	Lansinghage	261

GEZOCHT

De Zoetermeerse plantenwerkgroep
legt de laatste hand aan
de "Flora van Zoetermeer"
Wie doet er mee?

Coördinatie en informatie:

Tilly Kester
tel: 079- 3412605

Wilde
Stadspannen

8 PLANTENONDERZOEK IN DE 21 E EEUW

les Voogd

Aan het begin van de vorige eeuw stond het inventariseren van wilde planten nog in de kinderschoenen. De KNNV was nog maar net opgericht en de KNNV-ers van het eerste uur hebben pogingen gedaan om te beschrijven welke plantensoorten er zoal in Nederland voorkwamen. In Zoetermeer is het bij mijn weten allemaal wat later begonnen, zo omstreeks 1960-1970.

Nu aan het begin van de 21e eeuw, zijn we wat dat betreft sterk gevorderd. In de te verschijnen "Flora van Zoetermeer" zal een tamelijk gedetailleerd beeld kunnen worden geschetst van de flora van het laatste decennium van de vorige eeuw. Vergeleken met de vorige eeuwwisseling een hele stap voorwaarts, zij het met een wrang kantje. Hoe minder natuur, hoe beter we er van op de hoogte zijn. Hoe Zoetermeer er over 100 jaar uitziet en welke planten er dan zullen leven, is voer voor futurologen en tevens geschikt voor het praatje bij de borreltafel. Het staat echter wel vast dat dan kan worden teruggekeken op een onvoorstelbare hoeveelheid informatie over de flora. Leuke vergelijkingen zullen dat zijn die aan de hand van 130 jaar planteninventarisaties gemaakt kunnen worden. En het mooiste is, dat we met zijn allen alleen door hoeven te gaan met wat we zo leuk vinden: het inventariseren van wilde planten in Zoetermeer.

9 STEDELIJKE OF SPECIFIEKE AANDACHTSSOORTEN

Johan Vos, tekeningen Marianne Ketting

Met deze laatste vijf ronden we de bespreking van specifieke of stedelijke aandachtsoorten in ons kwartaalbericht af. De lijst met 75 soorten ontstond in 1994 in samenspraak met Floron-districtscoördinator Joop Mourik.

De lijst bevatte enerzijds een groep soorten die in ons floristisch district vooral aan het stedelijk gebied gebonden is, anderzijds kwamen ook soorten met een typisch "Zoetermeers verleden" op de lijst terecht. Al met al gaat het om soorten die in het kader van de Zoetermeerse natuurhistorische geschiedschrijving van groot belang worden geacht. Bijna alle 75 soorten van de lijst zijn overigens in de loop der jaren ook daadwerkelijk op Zoetermeers grondgebied aangetroffen.

Aan het eind van dit artikel vindt u per soort een verwijzing naar het kwartaalbericht waarin de desbetreffende soort is besproken.

De laatste keer gaat onze speciale belangstelling uit naar pijlkruidkers, voorjaarshelmkruid, kegelsilene, driebloemige nachtschade en bonte wikke.

Alleen voorjaarshelmkruid is bij mijn weten tot op de dag van vandaag nog niet in Zoetermeer gesignaleerd.

Pijlkruidkers (*Lepidium draba*) is een middelhoog lid van de kruisbloemenfamilie waarvan de kleine witte bloemen in langgerekte bloemtrossen gerangschikt staan.

Zo op het eerste gezicht doen de bloeiwijzen wel wat aan die van de schermbloemen denken.

De hauwtjes springen niet open, hebben een hartvormige voet en een spitse top en zijn breder dan hoog.

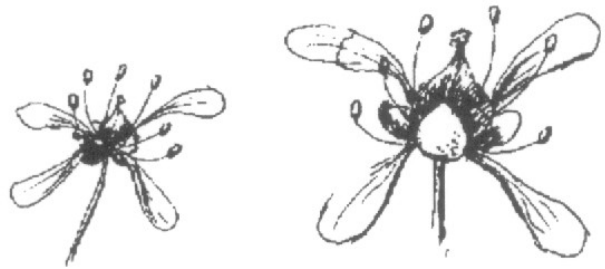
Deze sterk van de andere kruidkerssoorten afwijkende vruchten waren er de oorzaak van dat pijlkruidkers indertijd in een apart geslacht (*Cardaria* i.p.v. *Lepidium*) werd ondergebracht. Om voor mij onduidelijke redenen is deze soort met de komst van de rode flora (22e druk) echter aan het geslacht kruidkers (*Lepidium*) toegevoegd.

De grasgroene, bochtig getande bladeren omvatten, op de onderste na de stengel met een pijlvormige voet die in twee spitse slippen uitloopt. Hieraan ontleent deze kruidkerssoort haar naam. De soortnaam *draba* verwijst naar het gelijknamig geslacht *draba* met maar één vertegenwoordiger in Nederland: het zeer zeldzame hongerbloempje (*Draba muralis*).

tek. Marianne Ketting

Pijlkruidkers is een overblijvende soort die zich heel gemakkelijk vegetatief vermeerderd waardoor de planten vaak in grote groepen bijeen staan. De oorsprong van deze soort moet gezocht worden in zuidwest Azië van waaruit zij al al vroeg in de oudheid het Middellandse zeegebied wist te bereiken. Halverwege de negentiende eeuw heeft zij zich ook over grote delen van Noord-europa verspreid daarbij veelvuldig gebruik makend van spoorlijnen.

tek. Marianne Ketting

Ook uit ons land is zij sinds de tweede helft van de vorige eeuw bekend. De soort heeft wat haar voorkomen in Nederland betreft een duidelijke voorkeur voor warme, voedselrijke, droge en meestal kalkrijke groeiplaatsen. Deze plekken zijn vooral te vinden langs spoorlijnen, in de kalkrijke duinen en langs de grote rivieren. Het optreden van pijlkruidkers in bermen en duinen duidt meestal op lokale bodemverstoring. (omgewerkte grond)

Deze uit zuidelijke streken afkomstige soort heeft zo op het eerste gezicht uitstekende papieren om een succesvolle stadsplan! te worden. In de praktijk valt dit echter behoorlijk tegen. Pijlkruidkers is tot op heden in Nederland nooit een algemene verschijning geworden. Het meeste komt zij nog voor in West-Nederland. In de flora-atlas van Amsterdam wordt pijlkruidkers als een zeldzame soort van dijken en spoorwegen genoemd. Ik zelf heb haar een aantal malen in enorme groepen in de zeereep bij Zandvoort waargenomen. In Zoetermeer heeft Peter van Wely haar in 1985 langs de Zoetermeerlijn aangetroffen na bij station Centrum West.

tek. Marianne Ketting

Voorjaarshelmkruid (*Scrophularia vernalis*) is een vrij hoge, wollig behaarde, tweejarige tot overblijvende plant die overwintert als rozet. De geslachtsnaam *Scrophularia* verwijst naar scrophulose, een spierziekte die met een geneesmiddel behandeld werd, bereid uit planten van dit geslacht. De soortnaam *vernalis* duidt op de lente, het tijdstip waarop het voorjaarshelmkruid in bloei staat. De naam helmkruid is ontleend aan de bloem die qua vorm doet denken aan een ouderwetse ridderhelm.

De bijna regelmatige gevormde geelgroene bloemen van het voorjaarshelmkruid wijken niet alleen qua kleur af van die van de andere helmkruidsoorten. ook de bloembouw verschilt. Zo steken de meeldraden en later de stijl buiten de klokvormige bloemkroon uit die bij deze voorjaarsbloeiër hoofdzakelijk door bijen bestoven wordt. De onderste bladeren zijn lang gestoeld, de bovenste daarentegen bijna zittend. Deze helmkruidsoort komt van nature voor in berggebieden in de zuidelijke helft van Europa. Haar noordelijker optreden (tot in midden Scandinavië) valt terug te voeren op verwildering. In tal van deze gebieden is voorjaarshelmkruid ingevoerd als drachtplant voor bijen.

tek. Marianne Ketting

In Nederland is deze bijenplant sinds het begin van de negentiende eeuw vooral in de duinen van Oostvoorne tot Den Helder ingeburgerd. Buiten het duingebied wordt ze hier en daar in stinzenmilieus aangetroffen. Qua standplaats gaat haar voorkeur uit naar humeuze, vochthoudende, ontkalkte maar niet te zure, licht beschaduwde plekken.

Wat haar kansen in stedelijke gebieden betreft denk ik dat die zich voornamelijk zullen beperken tot steden en dorpen op de strandwallen en dat Zoetermeer wat dat betreft geen hoge ogen gooit als potentiële nieuwe vestigingsplaats voor deze zeldzame soort. Tot nu toe hebben we haar dan ook nooit aangetroffen. De flora-atlas van Amsterdam meldt dat "voorjaarshelmkruid oorspronkelijk is aangeplant op buitenplaatsen in het Gooi en in stadsparken. De soort is vooral sinds de jaren 70 sterk in opmars". Of deze trend zich ook buiten de Amsterdamse regio aftekent weet ik niet maar we blijven alert!

tek. Marianne Ketting

Kegelsilene (*Silene conica*) is een laagblijvende, éénjarige soort die in mei en juni met kleine roze bloemen bloeit.

Tijdens het begin van de bloeiperiode treffen we overwegend onvertakte planten aan met bleekroze kroonbladen, terwijl de later bloeiende exemplaren met rozerode kroonbladen, veel sterker vertakt zijn.

Deze silenesoort dankt haar naam aan de kegelvormige kelk (*conica*=kegelvormig). Nadat de planten midden zomer uitgebloeid zijn, bolt de kelk sterk op en verhardt. In dat stadium verbleken de vaak paars aangelopen kegelsileneplanten.

Vervolgens sterven ze af, maar de dode planten blijven vaak nog tot diep in de herfst overeind staan.

Kegelsilene komt voor in de droge streken van Zuidwestazië, het Middellandse-zeegebied en West-Europa. In Nederland is haar aanwezigheid bijna helemaal beperkt tot het kalkrijk duingebied ten zuiden van Bergen. De laatste jaren is zij echter ook op één van de waddeneilanden gesignaleerd.

Kegelsilene komt vooral veel voor op zonnige, droge open plaatsen die sterk door menselijke activiteiten (betreding) worden beïnvloed. Zij mijdt daarbij gesloten grazige begroeiingstypen en hoge ruigten.

Overigens is het voorkomen van kegelsilene buiten de duinen vaak terug te voeren op de aanvoer van zaden via duinzand. In Zoetermeer heb ik deze soort in 1995 een keer vrij massaal zien groeien in het zand tussen de rails bij de spoorwegovergang bij station Zoetermeer-oost.

tek. Marianne Ketting

Of de oorzaak van haar optreden ook hier moet worden gezocht in de (vroegere) aanvoer van duinzand heb ik niet kunnen achterhalen. Ook uit deze vondst blijkt maar weer dat spoorlijnen altijd weer floristische verrassingen voor ons in petto hebben.

Wat het insectenbezoek betreft kan nog vermeld worden dat roodbloemige silensoorten door dagvlinders bestoven worden, terwijl de soorten met witte bloemen zijn ingericht op nachtvlinderbezoek.

tek. Marianne Ketting

Driebloemige nachtschade

(*Solanum triflorum*) is een lage, éénjarige nachtschadesoort met veervormig gespleten bladeren. De geslachtsnaam *solanum* is afgeleid van het latijnse *solari* wat pijnstillend kalmeren of tot bedaren brengen betekent. De naam nachtschade is al heel oud en wordt in verband gebracht met de belichaming van een toverkracht bezittende figuur die de macht bezat boze geesten en nachtmerries te lijf te gaan. De relatief grote bessen (meer dan 1 cm. in middellijn) blijven in tegenstelling tot die van

tek. Marianne Ketting

de zwarte nachtschade groen. Alle soorten van de nachtschadefamilie bevatten giftige stoffen, ook deze soort vormt daarop geen uitzondering.

De liggende stengels van de driebloemige nachtschade vormen soms hele matten, terwijl de bladen een vlezige indruk maken. De witte bloemen met de teruggeslagen kroonslippen staan meestal met z'n drieën bij elkaar waaraan deze soort haar naam ontleent. (triflorum=driebloemig)

Van oorsprong is driebloemige nachtschade afkomstig van het Amerikaanse continent en wel uit de gematigde streken aldaar. In Noordwest-europa wordt zij hier en daar als ingeburgerd beschouwd. Sinds de twintiger jaren heeft zij zich ook in de Noord- en Zuidhollandse duinen gevestigd. Thans is zij daar op sommige plaatsen nu zelfs vrij algemeen. Driebloemige nachtschade is daar vooral te vinden op kalkhoudend duinzand hier en daar vermengd met steenslag of houtsnippers.

Ook op plekken die door vogels bemest worden duikt zij nog al eens op. Haar liggende vorm zorgt er voor dat zij betreding vrij goed kan verdragen. Buiten de duinen wordt zij nog wel eens een enkele keer gezien op zandige rivierstrandjes of op met zand opgehoogde bouwterreinen. De flora-atlas van Amsterdam heeft het over een zeldzame soort die wel eens in het Westpoortgebied (Ruigoord e.o.) wordt gezien en ook een keer in de binnenstad opdook. In de duinen ben ik deze nachtschadesoort zelf meerdere malen tegen gekomen. In Zoetermeer heeft Peter van Wely in 1986 één exemplaar van deze soort langs de Zoetermeerlijn op het traject Seghwaert-Leidsewallen gevonden.

tek. Marianne Ketting

Bonte wikke (*Vicia villosa*) is een forse, sterk behaarde, rijkbloeiende wikkesoort die aan het begin van de zomer bloeit. De naam *Vicia* is afkomstig van het latijnse *vincire* dat binden of wikkelen betekent. De meeste soorten van dit geslacht bezitten namelijk de eigenschap zich met hun ranken al slingerend om andere planten te winden. De Nederlandse naam wikke is een verbastering van *vicia*. *Villosa* betekent harig of ruig wat slaat op de beharing. De afzonderlijke bloemen van de bonte wikke maken een bonte indruk omdat de lichtblauwe tot witte zwaarden contrasteren met de dieppaarse vlag.

tek. Marianne Ketting

Een ander verschilkenmerk met de vogelwikke waar ze mee verward zou kunnen worden is de lengte van de steel van de bloemtros.

Die is in het geval van de bonte wikke korter dan het bijbehorend blad, bij de vogelwikke daarentegen is deze steel ongeveer even lang.

De bonte wikke is afkomstig uit Zuidwestazië en het Middellandse zeegebied en is in een groot deel van Europa ingevoerd. Aanvankelijk gebeurde dit vaak met geïmporteerde graan, later ook als veevoedergewas. Tegenwoordig komt de bonte wikke in een groot deel van Nederland voor op warme, droge, open tot grazige, vaak verstoorde plekken. Zij verkiest dan meestal een niet te zware minerale bodem. Niet echt een fijnproever zou je zo zeggen maar toch is deze soort altijd zeldzaam gebleven in Nederland.

In Amsterdam komt ze nog het meeste voor in de havengebieden, langs het spoor en op overslagplaatsen.

In Zoetermeer heb ik haar zelf in 1993 één keer aangetroffen in het Hoekstrapark dat toen nog in de aanlegfase verkeerde in een ruige, grazige begroeiing. De wikkesoorten met trosvormige bloeiwijzen worden vaak bezocht door allerlei bijen die de tros van onder naar boven afwerken.

Een overbekend lid van het viciageslacht is de stevige, rechtopstaande tuinboon (*Vicia faba*), die bij ons als groente in cultuur is.

Overzicht stedelijke aandachtsoorten

Soort	bladnr.		
1 Akkerandoorn	1999-4 (26)	11 Bosvergeet-mij-nietje	1998-2 (20)
2 Akkerviooltje	1999-4 (26)	12 Deens lepelblad	1996-3 (13)
3 Bermooievaarsbek	1997-3 (17)	13 Draadereprijs	1996-3 (13)
4 Bezemkruiskruid	1997-1 (15)	14 Driebloemige nachtschade	2000-2 (28)
5 Bleekgele droogbloem	1999-1 (23)	15 Duinkruiskruid	1997-1 (16)
6 Boerenwormkruid	1998-4 (22)	16 Fijne kervel	1999-4 (26)
7 Bonte gele dovenetel	1996-3 (13)	17 Fijne varkenskers	1998-2 (20)
8 Bonte gevlekte dovenetel	1996-3 (13)	18 Gele helmbloem	1997-2 (16)
9 Bonte wikke	2000-2 (28)	19 Gevlekt longkruid	1997-2 (16)
10 Bosrank	1999-2 (24)	20 Gewone ossentong	1996-4 (14)

21 Gewone vogelmelk	1998-2 (20)	49 Muursla	2000-1 (27)
22 Gewoon biggenkruid	1997-1 (15)	50 Oranje havikskruid	1999-3 (25)
23 Grijskruid	1996-4 (14)	51 Paarse morgenster	1997-3 (17)
24 Groot glaskruid	2000-1 (27)	52 Peen	1997-3 (17)
25 Grote kaardenbol	1997-4 (18)	53 Pijlkruidkers	2000-2 (28)
26 Grote ratelaar	1996-4 (14)	54 Postelein	2000-1 (27)
27 Hanenpoot	1999-3 (25)	55 Reuzenbalsemien	1997-4 (18)
28 Harige ratelaar	1996-4 (14)	56 Reuzenberenklauw	1998-4 (22)
29 Heggendoornzaad	1998-4 (22)	57 Roze winterpostelein	1997-2 (16)
30 Hertshoornweegbree	1999-1 (23)	58 Ruig klokje	1997-1 (15)
31 Jacobskruid	1997-1 (15)	59 Sint Janskruid	1998-3 (21)
32 Kaal breukkruid	1999-1 (23)	60 Steenkruidkers	1999-2 (24)
33 Kegelsilene	2000-2 (28)	61 Straatliefdegras	1998-1 (19)
34 Klein glaskruid	2000-1 (27)	62 Tijmeprijs	1999-4 (26)
35 Kleine leeuwenbek	1999-1 (23)	63 Tuinjudaspenning	1996-3 (13)
36 Klein liefdegras	1998-1 (19)	64 Veldlathyrus	1997-3 (17)
37 Kleine zandkool	1999-3 (25)	65 Vingerhelmbloem	1996-3 (13)
38 Knoopkruid	1997-3 (17)	66 Vlinderstruik	1999-2 (24)
39 Kompassla	1999-3 (25)	67 Voorjaarshelmkruid	2000-2 (28)
40 Koninginnekruid	1998-3 (21)	68 Vroegeling	1996-3 (13)
41 Late guldenroede	1997-4 (18)	69 Watermunt	1998-3 (21)
42 Maarts viooltje	1996-3 (13)	70 Welriekende agrimonie	1996-4 (14)
43 Mantelanjer	1999-2 (24)	71 Wilde reseda	2000-1 (27)
44 Moederkruid	1998-4 (22)	72 Wilgenroosje	1997-4 (18)
45 Moerasdroogbloem	1999-1 (23)	73 Witte winterpostelein	1997-2 (16)
46 Moeraszoutgras	1999-4 (26)	74 Zeepkruid	1998-3 (21)
47 Muskuskaasjeskruid	1999-3 (25)	75 Zwarte toorts	1998-4 (22)
48 Muurpeper	1998-2 (20)	+ glad en harig vingergras	1998-1 (19)

GEZIEN IN ZOETERMEER

10 VONDSTEN

Evelien van den Berg

"Een bijzondere ontdekking":

misschien niet voor u, maar mijn dag kon niet meer stuk! Wandelend op het bospad dat langs de A12 vanaf "Hopman" richting oranje koepeltjeswoningen voert ontdekte ik op 16 februari een schitterend lint van gewone, glanzende sneeuwkllokjes en lenteklokjes in zéér royale en uitbundig bloeiende pollen. Dit alles over zeker een paar honderd meter!

Volgens Johan staat daar ook Vingerhelmbloem, maar die heb ik nog niet ontdekt. Ik heb genoten!

Annemieke de Haas

Over vlindertjes:

Dat sommige mensen na valentijnsdag vlindertjes in hun buik hebben is algemeen bekend. Maar ik had dit jaar een vlinder in mijn koelkast! Toen ik op 1 maart de boodschappen in de koelkast wilde zetten, trof ik een citroenvlinder in het eierrekje aan. Nader onderzoek leverde ook nog een cocon op, aan die zijkant van de deur waar je als huisvrouw nooit schoonmaakt. Omdat ik geregeld ecologische groente koop, denk ik dat de rups uit de sla of de kool afkomstig is. Nou, dan is dit een bonus die wat mij betreft een gouden randje heeft.

Marianne Ketting

Deze winter, in de achtertuin, nog maar drie huismussen! Wel hingen er meer sperwers rond dan andere jaren. Een kleine bruine, met veel witte veren op zijn rug, die op de pergola koolmezen zat te plukken; een grote bruine, die onze manke merel pakte maar hem uiteindelijk in de sloot liet vallen; en een blauw met roestrode. Die zat alleen maar op een paaltje te zitten.

Verder lijkt er boven ons dak een grensoorlog te woeden tussen kauwen en eksters. Het eksternest dat sinds jaar en dag in de elzen zat is verdwenen en de kauwen, die het dak aan de overkant al bezetten, proberen ook in onze straat, op de hoek, onder het dak te nestelen. De burens daar zijn er niet blij mee.

Indoor-natuur: de muurleeuwenbek die als verstekeling het huis binnenkwam, heeft de hele winter doorgebloeid. Hij verovert steeds meer vensterbank, klimt in de kamerplanten en strooit zaadjes in de bloempotten waar hij langs komt.

5 februari: de eerste vlinder op het longkruid en de eerste kikker wakker in de vijver.

23 februari: merel begint een nest in de vuurdoorn achter en winterkoning sleept blaadjes en sprietjes naar de taxus.

11 maart arriveert de tjiftjaf op de volkstuin. Mag dat beest een keer naar zangles? Twee bonte spechten laten de populieren galmen.

15 maart: de kikkers beginnen te kroelen en te klotsen in de vijver. In de sloot achter het huis zwemt een echtpaar futen met jonkies op de rug.

18 maart: ooievaar boven Buytenwegh! Dit jaar weer heel veel lieveheersbeestjes aangetroffen!

22 maart: een pestvogel (!?) die door onze volkstuin scharrelde.
(Bruine vogel met kuif en een zwart masker)

9 NESTKAST TORENVALK OP HOOG NIVEAU

Winfried van Meerendonk, maart 2000

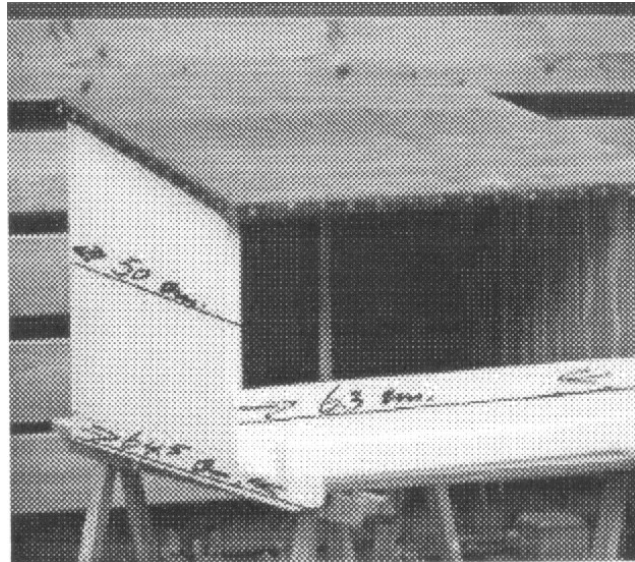
Dinsdag 7 maart j.l. werd op de top van het stadhuis in Zoetermeer een nestkast opgehangen. Het gaat hier niet om de bekende mezenkast maar om een zogenaamde valkenkast volgens het balkonmodel. De vogelwerkgroep adopteerde dit van mij afkomstige idee en vervolgens werd het door de gemeente

Zoetermeer opgenomen in de lijst van "Stadsnatuurplanprojecten".

Na een enthousiaste ontvangst door de gemeenteraad werden de nodige contacten gelegd door Johan Vos als stadsecoloog van de gemeente. Het opgehangen model is zelfs geschikt voor een paartje slechtvalken, maar van deze bijzondere roofvogel broeden pas 6 paartjes in Nederland. De kans is groot dat de nestkast eerst in gebruik wordt genomen door stadsduif of kauw. Torenvalken broeden, zoals de naam al aangeeft ook in stedelijke gebieden en maken graag gebruik van deze kunstmatige vorm van nestgelegenheid.

In Zoetermeer broeden ongeveer 12 paartjes torenvalken, vnl in de randgebieden en parken. Jaarlijks worden de jonge valken geringd door Kees Stam uit Leiden, bioloog en ringexpert bij uitstek en Arie Koot van de vogelwerkgroep. Begin april zal er contact zijn tussen de gemeente en een vertegenwoordiger van een webcambedrijf in Abcoude. De opzet van het plan is nl. om een webcam via een beugel te bevestigen voor de opening van de nestkast. Bovenin het stadhuis zal vervolgens een computer worden geïnstalleerd die verbonden is met de webcam. Op deze manier zal het mogelijk zijn om het voortplantingsgedrag van de bewoners op de

voet te volgen achter de computer. Het zou toch een fantastisch gezicht zijn om een paartje torenvalken boven het stadshart te zien zweven bij hun broedplaats.... maar eerst zullen we geduld moeten hebben en afwachten of de valken de nestkast zullen accepteren. Iedere waarneming van een (toren-) valk in de omgeving van het stadhuis zal met open armen worden ontvangen.

Het experiment is uniek in Nederland, maar in het buitenland is al veel succes bereikt met plaatsing van webcams bij de nesten van zeearend, visarend, Amerikaanse torenvalk, blauwe kiekendief, kauw en een zeevogelkolonie.

Wij hopen dat dit experiment navolging krijgt .

Via de website: http://www.geocities.com/winfried_2000/www_geocities.html kunt u een indruk krijgen van het leven van de torenvalk en de ringactiviteiten van de vogelwerkgroep. Graag wil ik in het bijzonder mijn dank uitspreken aan Johan Vos en Jan Vaneman van de gemeente Zoetermeer voor hun enthousiaste reactie en bereidwilligheid om dit plan te realiseren.

BUITEN DE AFDELING

12 BERICHTEN VAN
HET PLATFORM GROEN
Bob de Lange

Team weer op sterkte

We hebben een tijd gedraaid zonder vertegenwoordigers van KNNV en van IVN. Deze berichten hebben geholpen de contacten gaande te houden, maar er gaat natuurlijk niets boven een persoon die aan tafel meepraat. We hebben er alle begrip voor dat het een tijdje moeilijk kan zijn iemand te vinden die het leuk vindt zich in de meer bestuurlijke problemen te verdiepen; wetend dat de meeste natuurmensen het liefst met laarzen en kijker door het leven gaan. De KNNV heeft Marco Lurks bereid gevonden en voor IVN is Jan Smit beschikbaar als vertegenwoordiger. We hebben de heren (dames zouden minstens zo welkom zijn) met plezier in onze kring opgenomen en rekenen op een goede samenwerking.

Chinees Themapark. Kort voor het verschijnen van de Milieu Effect Rapport hebben we een persbericht uitgebracht waarin wordt aangetoond dat het opofferen van ca 40 ha groene ruimte voor de bouw van het Chinees Themapark, strijdig is met de normen die de gemeente Zoetermeer zelf heeft gesteld voor doelmatig gebruik van de ruimte in de toekomst, nl 500 arbeidsplaatsen per hectare in kantoorgebieden en 100 in bedrijfsterreinen. Volgens de gemeente zou het Themapark een 300 arbeidsplaatsen opleveren, dus 7 per hectare.

Intussen is de MER, opgesteld door ingenieursbureau Haskoning, uitgekomen en zijn de weinige gegevens die de gemeente tot dusverre had losgelaten, lelijk onderuit gehaald. Een miljoen bezoekers wordt nu geschat op 400.000; het aantal arbeidsplaatsen wordt nu op jaarbasis geschat op 60 tot 135, vooral in laaggeschoold werk, waarvan de helft voor Chinezen. Op basis van het MER rapport zal de provincie in april een keuze maken tussen de drie locaties die in de MER studie zijn onderzocht, nl Zoetermeer, Leidschendam en Rijswijk.

Platform Groen neemt deel aan de Groene Contactgroep Haaglanden, waarin soortgelijke verenigingen uit Haaglanden elkaar op de hoogte houden van de nieuwe ontwikkelingen. Een belangrijk doel van dit overleg is te voorkomen dat ieder alleen maar naar de plaatselijke belangen kijkt, zonder een goed beeld van wat in de omgeving speelt. We hebben de locatiekeuze van het Themapark in deze Contactgroep besproken en zijn tot een voorkeur gekomen voor de locatie in Leidschendam, nabij de liftenfabriek. Motieven zijn de goede bereikbaarheid, ook per trein, het feit dat het gebied geen natuurwaarden van belang heeft plus het gegeven dat het grootste deel van het terrein reeds niet-openbare functies heeft.

Op 18 mei hebben wij op verzoek de statenfactie van Groen Links in het gebied rondgeleid, met een gesprek ten huize van Piet van Dorp, de eigenaar van de grond waarop het Themapark zou komen.

Lente. Tot verbazing van vele wandelaars zwommen op 11 maart al de eerste jonge ganzen (8 stuks) in het Westerpark. Het eerste kievitseizoen was slechts enkele dagen daarvoor gevonden.

Mountain Biking. Zoals eerder bericht heeft Platform Groen een gebruiksvisie voor het begraasde deel van het Buytenpark opgesteld. De gemeente heeft besloten ook voor de andere grotere parken een dergelijke visie te laten opstellen. Intussen is een status quo afgesproken, waarbij voor nieuwe ontwikkelingen in het Buytenpark eerst met Platform Groen wordt gesproken. In dit verband zijn we uitgenodigd voor een gesprek met de wethouders Fijen en Heidema naar aanleiding van het feit dat in Bergschenhoek een nationale wedstrijd mountain-biking was gehouden die het dorp ruim 20 minuten publiciteit op de TV had opgeleverd. Dergelijke publiciteit zou Zoetermeer graag hebben en het Buytenpark lijkt erg geschikt voor soortgelijke evenementen. Platform Groen heeft zich zorgvuldig beraden over dit voorstel en heeft schriftelijk medegedeeld dat we het niet kunnen aanvaarden. Ook bij goede regelingen om de schade aan het gebied te beperken, blijft als voornaamste reden over dat het Buytenpark meer bekendheid krijgt als gebied voor mountain-bikers, die er regionaal naar toe zullen komen om te oefenen. Nu al blijkt het niet mogelijk de mountain-bikers ertoe te brengen op het speciale circuit te blijven. Hoewel het per APV verboden is buiten de paden te fietsen, houdt men zich niet aan dit verbod en is de gemeente niet bij machte voldoende toezicht te houden. Verder zijn wij van mening dat het Buytenpark, met steun van Platform Groen, nationaal in de publiciteit is gebracht als interessant project van natuurontwikkeling en het niet verstandig zou zijn dit beeld te verstoren met publiciteit over de sportieve waarde. Ook natuur kan landelijke publiciteit opleveren hebben we gesteld en we vragen steun aan onze achterban om voor echt bijzondere waarnemingen (bijv. een zeearend die in het park verblijft) ruime publiciteit te zoeken.

Bentwoud. Officieel heeft het Strategisch Groen Project de titel Zoetermeer-Zuidplas gekregen, maar het is geen Zoetermeer en ook geen plas. dus we houden het informeel op Bentwoud. De Groene Contactgroep Haaglanden, hierboven reeds vermeld, is benaderd voor het leveren van kandidaten in de commissies die voor het Bentwoud zijn benoemd. Uit Platform Groen is Jan Kok benoemd als plaatsvervanger in de Raamplancommissie en Bob de Lange lid van de Commissie Midden. Het besluit van de Provincie omvat de aanleg van 1000 ha aaneengesloten bos met ecologische en toeristische verbindingen, te realiseren binnen 10 jaar. Uitbreiding van het bos met nog eens 400 ha wordt intussen onderzocht. Het is typisch een project van lange adem. Aanvankelijk was er massief verzet van de agrariërs, die bezwaar maken tegen het opgeven van goede akkergrond en de openheid van het gebied, in ruil voor een bos dat men als wezensvreemd ziet in de polder. De mogelijkheden voor de landbouw zijn intussen in afspraken met de Provincie goed vastgelegd. De landbouw valt overigens uiteen in drie sectoren: de veeteelt, die laaggelegen minder goede grond in gebruik heeft en een aantal natuurwaarden herbergt, de akkerbouw die het zakelijk nog steeds goed doet en tenslotte de glasteelt die voortdurend meer grond nodig heeft en economisch sterk is. Aan tafel zitten verder de betrokken gemeenten die vooral proberen eigen belangen te koppelen aan het Bentwoud: Gouda wil een nieuwe woonwijk Westergouwe.

Zoetermeer wil ruimte voor sportvelden die anders kostbare ruimte in Oosterheem zouden kosten en Waddinxveen wil een rondweg die deels in het bos zal lopen. Bij alle problemen die het oorspronkelijke plan reeds stelde, zijn intussen de nieuwe problemen opgekomen van meer waterberging in geval van calamiteiten en de wens van minister Brinkhorst tot het uitplaatsen van honderden hectaren glas uit het Westland naar de Zuidpolder. Intussen wordt het eerste Bentwoud perceeltje met bomen ingeplant en zijn, naar verluidt, grote grondaankopen in onderhandeling. Voor de beeldvorming is het van groot belang dat op korte termijn voor ieder zichtbaar zal zijn dat het Bentwoud een realiteit begint te worden.

Ruimtedreef

In ons vorige bericht hebben we vermeld dat de windsingel aan de Ruimtedreef behouden blijft, maar wel een goed onderhoudsbeurt moest hebben. Bij ons laatste bezoek bleek dit onderhoud te zijn uitgevoerd.

Snowworld

Dezer dagen is in de Adviesraad Natuur en Milieu door een forse delegatie toelichting gegeven op de plannen voor uitbreiding van Snowworld. Om met de concurrentie mee te komen is Snowworld, gedwongen een hogere baan te bouwen die 15 meter boven het bestaande gebouw zal uitkomen. De welstandscommissie heeft vervolgens vastgesteld dat het nieuwe gebouw een high tech waarde zal vertegenwoordigen en dus prominent zichtbaar zal zijn (een andere oplossing zou kunnen zijn het zo goed mogelijk in het landschap te laten verdwijnen). De Adviesraad zal binnenkort een advies opstellen. Intussen herhalen we wat we in een interview met de pers hebben gezegd: Binnen Zoetermeer hebben we geleerd dat overal groen te koop of te huur is (Westerpark voor golfbaan; Buytenpark voor begraafplaats/crematorium; Benthuizenplas voor de bouw van flats; Driemanspolder voor Chinees Themapark). Als dit plan voor Snowworld doorgaat zal binnenkort ook buiten Zoetermeer, voor iedereen tussen Delft en Leiden, goed te zien zijn dat groen hier te huur of te koop is.

13 LANDELIJKE VARIADAG

OP ZATERDAG 18 DECEMBER 1999 IN LEIDEN

Johan Vos

Ook dit jaar weer een drukbezochte dag met een reeks interessante voordrachten en misschien voor velen nog wel belangrijker, het weerzien van collega-floristen. Ook was het weer mogelijk om in korte tijd een goede indruk te krijgen wat er recentelijk op floristisch gebied is gepubliceerd. De vele nieuwe boeken en onderzoeksrapporten lagen traditiegetrouw overzichtelijk uitgestald op de tafels. Ruud van der Meijden begon dit keer met het bespreken van (een deel van) de bijzondere vondsten van het afgelopen jaar. De meest spectaculaire liggen altijd uitgestald in een aangrenzende zaal zodat iedereen ze in de pauze zelf kan gaan bekijken. Bij al dat spektakel bekruipt mij altijd de vraag of al die "terug van weggeweest", of "nieuw voor Nederland-vondsten" niet alleen maar veroorzaakt worden doordat er tegenwoordig zo intensief naar wilde planten wordt gezocht. Oftewel het gaat niet beter met de flora maar we kijken gewoon beter! Maar dat er allerlei veranderingen in de flora van Nederland plaatsvinden staat wel vast. Over de oorzaken zijn de meningen echter verdeeld. Ger Londo vertelde ons over zijn onderzoek naar het voorkomen van hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) in Nederland. Hondskruid is een zeer zeldzame orchidee (rode lijst categorie 1) die ook van twee vindplaatsen in het

Westerpark in Zoetermeer bekend is. Deze soort is zowel bekend van kalkgraslanden (Zuid-Limburg) als van het kalkrijk duindistrict. Uit het onderzoek bleek o.a. dat deze soort uitstekend strenge winters kan doorstaan en begin oktober al boven de grond komt. (Ook hieruit blijkt weer eens hoe belangrijk het is dat er niet na half september gemaaid wordt) De conclusie van het onderzoek luidt: er bestaan qua bloei twee hondskruidtypen; een kalkgraslandtype dat al in juni bloeit met donkerpurper gekleurde bloemen en een duintype dat in juli bloeit met lichtroze bloemen. Interessant om te onderzoeken tot welk type onze Westerparkplanten behoren!

Vervolgens kwam Mora Aronsson (Uppsala, Zweden) met het verhaal hoe in Zweden vrijwilligers helpen bij de bescherming van zeldzame soorten. Een project dat sterke overeenkomsten vertoont met ons eigen "Landelijk Meetnet Flora-Aandachtsoorten project". Het "probleem" van Zweden is natuurlijk dat er sprake is van een groot, dunbevolkt land. Een erg leuk initiatief vond ik dat vakantiegangers met floristische interesse en kennis vantevoren informatie (streeplijsten) over beschermde soorten e.d. kunnen opvragen over het gebied van bestemming en zo hun steentje kunnen bijdragen aan de bescherming van de flora van Zweden. Misschien uit nood geboren, maar een fantastisch middel om natuurgericht tourisme te stimuleren, lijkt mij! En toen kwam het opzienbarende verhaal van het kruipend moerasscherm. Kruipend moerasscherm (*Apium repens*) was altijd al een zeldzame soort met de meeste vindplaatsen in Zeeland. Deze provincie gaf de stichting landschapsbeheer Zeeland onlangs opdracht om de groeiplaatsen van deze voor Nederland belangrijke en zeldzame soort in kaart te brengen. Als resultaat van dit onderzoek werden de groeiplaatsen beschreven en de beheerscondities nauwkeurig geanalyseerd. Maar wat bleek.....even over de grens in Mechelen bij Brussel groeit deze fijnproever massaal in gazons. De soort wordt hier maximaal 3-4 cm. hoog en men gaat er van uit dat de maaimachine helpt bij de verspreiding. Kennen we dit verhaal niet al van draadereprijs!

En dan de atlas van de Drentse flora, nog maar net uit. Een interessant verhaal dat de vraag wanneer een Km² goed genoeg is onderzocht weer eens centraal stelt. Drente staat bij ons randstedelingen bekend als een natuurrijke provincie maar hoe zit het eigenlijk met de floristische diversiteit? Meer dan 90% van alle Km²'s in Drente bevat zo'n 150 soorten. Slechts een gering aantal hokken komt daar boven uit met uitschieters tot boven de 400 soorten. De vergelijking met een goed doorzocht Zoetermeers hok (300 soorten) dringt zich op maar zo'n vergelijking is natuurlijk onverantwoord.

Vervolgens werd ons in een ingewikkeld verhaal uit de doeken gedaan hoe je floragegevens kunt gebruiken bij de keuze van een waterwinlocatie en waarna een leuke stinzenplantenbijdrage uit het IJsseldal volgde. Naast de bekende soorten kwamen ook twee minder bekende stinzenplanten, *Allium zebdanense* en *Galanthus ikariae* langs. De laatste soort, het glanzend sneeuwkllokje in het Nederlands, is ooit per abuis het Westerpark. in de strook tegen de geluidswal langs de A12 binnengekomen, (zie elders in dit blad).

De dag werd afgesloten door twee bijdragen van FLORON-medewerkers. Adrienne Lemaire bracht nog eens het nieuwe Landelijk Meetnet Flora-Aandachtsoorten onder de aandacht met 4100 vaste meetpunten. De bedoeling is dat er elke vier jaar gekeken gaat worden.

Wat Zoetermeer betreft heb ik met haar afgesproken dat we zelf met suggesties komen voor meetpunten. Tot slot vroeg Kees Groen zich af in hoeverre een totale landelijke dekking wel haalbaar is. Florbase, het nationale bestand van alle waargenomen wilde planten in Nederland bevat inmiddels 7,4 miljoen waarnemingen. Er zijn zo'n 21000 Km-hokken goed bekeken, 15000 Km-hokken moeten nog! Deze nog niet (goed) bekeken Km²'s vormen de "gaten" in het waarnemingsnetwerk die op de kaart van Nederland goed te zien zijn. Het gaat meestal om minder interessante gebieden en/of om gebieden waar (nog) geen floristen actief zijn.

Misschien leuk om tijdens een vakantie in Nederland eens zo'n slecht onderzocht gebied aan een onderzoek te onderwerpen.

Mijn persoonlijke conclusie van deze dag: een verplicht nummer voor iedere florist, te meer daar er half december buiten toch weinig te zien is!

14 NIEUW BOEK

Hiëroglfen van het zand, vegetatie en landschap van de Amsterdamse waterleidingduinen door Mark van Til en Joop Mourik

Johan Vos

Eind vorig jaar verscheen een nieuw boek over de plantengroei van de Amsterdamse waterleidingduinen, een duingebied van ruim 3400 hectare op de grens van Noord- en Zuid-holland.

Een gebied ter grootte van de gemeente Zoetermeer met twee hoofdtaken: waterwinning ten behoeve van de Amsterdamse bevolking en natuurbeheer om de natuurdoelen van de EHS te realiseren. Iedereen die dacht dat de duinen een ongerept natuurgebied zijn, wordt met dit boek voor eens en altijd uit de droom geholpen: "onophoudelijk heeft de mens geplant en geoogst of het duin voor andere doeleinden naar zijn hand gezet". Datje nog altijd aan de vegetatie kunt aflezen of en op welke manier er in het verleden is geakkerd, geplant, gegraven, geweid, verdroogd of vernat maakt een wandeling door het gebied niet alleen tot een ware ontdekkingstocht door het heden maar ook door het verleden. Van planten weten we dat ze niet zomaar lukraak door elkaar heen groeien, ledere ordening van planten in een vegetatie vertelt een verhaal van een moment op de tijdsas van de vegetatieontwikkeling. En denk niet dat menselijk handelen in het duin inmiddels tot het verleden behoort. Juist de laatste jaren worden er zelfs op vrij grote schaal

"natuurbevorderende (herstel)maatregelen" uitgevoerd. Ook hiervoor kunt u in het boek terecht: het in ere herstellen van de Oosterduinrel over een lengte van ruim één kilometer wordt in het boek beschreven en is te beschouwen als een recente aanwinst voor het binnenduinlandschap.

Resumerend: een compleet, prachtig uitgevoerd boek vol met foto's en kaarten voor een zeer schappelijke prijs, (f60.-) Voor duinliefhebbers een absolute aanrader. Tot slot: bij het boek is een handig boekje met 4 wandelingen gevoegd waarmee u er zelf op uit kunt trekken om de gesignaleerde ontwikkelingen "in het veld" te bekijken.

15 NEOTRUTTIG

Marit

Ik woon in een neutruttige buurt. Dat is geen scheldwoord, dat is in de cultuurhistorie de officiële naam van een bouwstijl: de Neotruttigheid. De architect van mijn buurt vond zelf zijn ontwerpen niet truttig, hij vond ze menselijk. Die lieverd zag in de Jaren 70 jonggehuwden hunkeren in hun galerijflat achter gehaakte gordijntjes, bij hun vensterbank vol oerwoud en hun 50-delig kruidenrek en hij dacht: "Die stakkers zijn niet gelukkig. Ik geef ze weer huizen met puntdaken, met uitbouwsels en een tuin, en kronkelstraatjes met Hollands plantsoen". Hij zag de waarde van het boomgaardje bij het bouwterrein, de oude windsingels en de poldersloot en maakte ze tot hoeksteen van zijn ontwerp. Dat leidde tot in zichzelf gekeerde wijkjes waarin autoverkeer hulpeloos vastloopt en vogelzang het verkeer overstemt. De bewoners voelden zich er lekker bij. maar latere architecten vonden het "truttig". Dus werden in de jaren '80 straten en huizen weer rechttoe-rechtaan. strak, zakelijk: het Neorealisme. Ach. bewoners daarvan die zich niet zo strak zakelijk voelden, leukten hun woning dan maar op met een dot van een pergola en andere bouwmarktromantiek. Want mensen willen hun wereld versieren, toch? Dus kwamen de architecten van de jaren '90 ook weer met versiersels. Zij plakten Romeinse frontjes aan hun bouwwerken en dat heette geen Neokitsch, wat logisch zou zijn, maar Neoclassicisme. Om terug te komen op onze neutruttige woonwijk: ik geniet ervan. En dat komt vooral omdat ook planten en dieren zo wonderwel gedijen in die onzakelijke knusheid. Heerlijk dat de natuur geen gevoel voor mode heeft! De rozenbottelbosjes, de elzensingel, de Hoofdtocht met zijn ruig begroeide oevers zijn onweerstaanbaar voor vogels. Ik heb door domweg uit het raam te kijken rond huis en tuin dik 50 soorten waargenomen, en dan tel ik al die onzichtbaar grauwe soorten tuinpiepers niet eens mee. De kleinste was het goudhaantje, de snelste de boomvalk. de grootste schreeuwlelijk de karekiet en de kleurigste de ijsvogel. Raadselachtig waren de vogels die in een barre winter alle bessenstruiken afstroopten. Zo groot als een spreek, meeskleurig en met een priemende kuif, zodat we ze "spitskoolmezen" noemden. Ik weet nog steeds hun ware naam niet. Er darren nog veel meer dieren rond. Vleermuizen, kikkers, padjes en salamanders, vlinders, libellen en waterjuffers. En kroostrijke egelfamilies. die door de buurvrouwen zo verwend worden dat onze buurt beslist de dikste egels van Zoetermeer herbergt. Naar het zich laat aanzien wordt de trend voor de komende jaren het Duurzame Bouwen. "Zorg voor het milieu" en "verbondenheid met de natuur" gaan het beeld bepalen en we mogen hopen dat dat geen voorbijwaaiende mode is. Wat dat betreft zou de nieuwe lichting (landschaps)architecten zijn licht eens moeten opsteken in onze tuttige wijk. Want onze onoverzichtelijke kneuterigheid, onze gekoesterde stukjes oud landschap, blijken heel bevorderlijk voor natuur. Die is niet gebaat bij modegrillen, die heeft continuïteit nodig. Neotruttigheid, kortom, is ecologisch zeer verantwoord. Wij van Buytenwegh-De Leyens. Seghwaert en laag Meerzicht moesten er dus maar een geuzennaam van maken. Wij zijn neutrutten! En daar zijn we trots op!

DATA

16 KALENDER

Schrijf in uw agenda

Natuur en milieuagenda Zoetermeer

Datum	Tijd	Activiteit	Plaats	Kosten	Organisatie
april2000					
ma/wo/vr/ za	10.00- 14.00	Demonstraties kaas of boter maken	stadsboerderij		De Balijhoeve
wo/zat/zo	14.00- 16.00	Ezel- en ponyrijden	De Balijhoeve		3620832
do 13 april	20.00- 22.00	Lezing over het Bentwoud spreekster Ingeborg Snelleman	De Soete Aarde		Vogelwerk-groep ism Sticht.Bomen over leven
za 15 april	10.00- 16.00	Manifestatie "De Natuurvriendelijke tuin"	Promenade-plein Stadscentrum		DSA ism Groei en Bloei 3469012/3410067
za 15 april	11.00- 16.00	Fietsexcursie monumentale bomen	Promenade-plein Stadscentrum		IVN 3167818
ma 17 april	Apr. tot Okt.	Start wijktuinenseizoen	In heel Zoetermeer		NME Zoetermeer 3469534
di 18 april	19.00- 21.00	Start project begeleid tuinieren van April tot Oktober	Wijktuin Voorweg	huur- prijs f25,-	NME Zoetermeer 3469534
wo 19 april	20.00	Schikken van Paasstukjes	De Soete Aarde	Tegen kost- prijs	Groei en Bloei 3517624
za 22 april	14.00- 17.00	paasknutselmiddag voor kinderen	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
22 -30 april	tijdens ope- nings tijden	tentoonstelling over kippen	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
zo 23april	13.00	Rondleiding in de natuurtuin	Het Westpunt in het Westerpark		
za 29 april	08.00	Excursie in Bakkerswaal (Krimpenerwaard)	Parkeerplaats WC Meerzicht		Vogelwerkgroep

Datum	Tijd	Activiteit	Plaats	Kosten	Organisatie
Mei 2000					
ma/wo/vr/za	10.00-14.00	Demonstraties kaas of boter maken	stadsboerderij		De Balijhoeve
wo/zat/zo	14.00-16.00	Ezel- en ponyrijden	De Balijhoeve		3620832
ma/di/wo/do/vr/za/zo	tijdens openings tijden	tentoonstelling over het schaap	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
1-2-3-4 mei	13.00 - 17.00	Knutselmiddagen voor kinderen	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
wo 3 mei	13.30 - 16.00	Natuurvriendelijke planten - zaadverkoop	Wijktuin Rokkeveen Spectrumsingel		NME Zoetermeer 3469534
zo 7 mei	14.00 - 17.00	Cadeautje maken voor moederdag	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
do 11 mei	20.00	Diapresentatie over steltlopers en duinvogels door Lorenzo Maginzali	De Soete Aarde		Vogelwerkgroep 3165270
vr 12 mei	19.00 - 22.30	Workshop Hanging basket	De Soete Aarde	leden f25,- niet-l f35,-	Groei en Bloei 3517624
za 13 mei	10.30 - 12.00	planten ruil beurs	Gemeente kwekerij Industrieweg		Groei en Bloei 3517624
za 13 mei	14.00 - 16.00	Fuchsia stekken ruilbeurs	De Soete Aarde		3414145
za 13 mei	10.00	Bezoek aan Hortus Botanicus te Utrecht	De Soete Aarde	f7,50	KNNV, aanmelden bij: 3412605
zo 14 mei	10.00 - 17.00	Schaapscheerdersfeest op De Balijhoeve	De Balijhoeve		De Balijhoeve 3620832
za 20 mei	14.00	Excursie wilde planten in Driemanspolder ikv het Stadnatuurplan	De Soete Aarde		De Soete Aarde 3469012
za-zo / 20-21 mei	10.00 - 17.00/13.00 - 17.00	nationale Kinderboerderijdag met als thema Voeding	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
zo 21 mei	13.00 - 17.00	Open dag wijktuin Voorweg ism stadsboerderij Het Buitenbeest	Voorweg		NME Zoetermeer 3469534

Datum	Tijd	Activiteit	Plaats	Kosten	Organisatie
Mei 2000					
zo 21 mei	11.00 - 16.00	Grote Polderdag rondom Zoeterwoude, wandel- en fietsroutes	Café De Meester, De Grote Molen		Polder Groene Hart 071-5803372
za 27 mei	08.00	Vaarexcursie Wormeren Jisperveld (nabij Wormerveer)	Parkeerplaats WC Meerzicht		Vogelwerkgroep 3165270
zo 28 mei	14.00	Waterexcursie met proefjes	De Soete Aarde		IVN 3167818
zo 28 mei	13.00	Rondleiding in de natuurtuin	Het Westpunt in het Westerpark		Natuurtingroep 3416896/3211593
zo 28 mei	13.00 - 17.00	Schaapscheerdersfeest op Het Buitenbeest	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
juni2000					
ma/wo/vr/za	10.00-14.00	Demonstraties kaas of boter maken	stadsboerderij		De Balijhoeve
wo/zat/zo	14.00-16.00	Ezel- en ponyrijden	De Balijhoeve		3620832
ma/di/wo/do/vr/za/zo	tijdens openings tijden	tentoonstelling over water	stadsboerderij Het Buitenbeest		Het Buitenbeest 3520624
do 8 juni	20.00	Diapresentatie over vogels in Marokko door Erik Eggenkamp	Het Westpunt in het Westerpark		Natuurtingroep 3416896/3211593
za 10 juni	09.00	Orchideeënexcursie in Oostvoorne	De Soete Aarde		KNNV, aanmelden bij: 5931749
zo 11 juni	13.00 - 17.00	Natuurtuindag op wijktuin Voorweg ism Natuur en Milieu organisaties	Wijktuin Voorweg		Wijktuin Voorweg 3212058
wo/do 21/22 juni	18.30 - 20.00	Open avond op de Wijktuinen	Alle Wijktuinen. m.u.v. Wijktuin Voorweg		NME Zoetermeer 3469534
za/zo 24/25 juni	Diverse tijden	Natuurweekeind met Vogelexcursie, Waterexcursie en Avondexcursie	Diverse locaties		IVN, voor info bel: A. v.d. Linden, 3167818
za 24 juni	08.00	Excursie Rhoonse Grienden (ten Zuiden van Rotterdam)	Parkeerplaats WC Meerzicht		Vogelwerkgroep 3165270
zo 25 juni	13.00	Rondleiding in de natuurtuin	Het Westpunt in het Westerpark		Natuurtingroep 3416896/3211593

Coördinatie door De Soete Aarde, centrum voor natuur en milieu.

Deze agenda komt 4x per jaar uit. Opgave van excursies etc voor de maanden juli, augustus en september voor 15 juni 2000.

17 REGISTER

addertong	12	fluweelpootje	9	kompassla	18
akkerandoorn	18	galanthus ikariae	25	koninginnenkruid	18
akkerereprijs	12	ganzen	23	koolmees	20
akkerviooltje	18	gele helmblom	18	late guldenroede	18
allium zebdanense	25	gevekt longkruid	18	lente-klokje	19
anacamptis pyramidalis	24	gewone ossentong	18	lepidium	14
atalanta	9	gewone vogelmelk	18	lepidium draba	14
bermooievaarsbek	18	gewoon biggenkruid	18	libellen	27
bezemkruid	18	glanzend sneeuw-klokje	25	lieveheersbeestje	20
blauwe kiekendief	21	glanzende sneeuw-klokjes	19	linzenknotszwammetje	9
bleekgele droogbloem	18	goudhaantje	27	longkruid	20
boerenwormkruid	18	grijskruid	18	maarts viooltje	18
bonte gele dovenetel	18	groenwordende koraalzwam	9	mantelanjer	18
bonte gevlekte dovenetel	18	groot glaskruid	18	merel	20
bonte specht	20	grote kaardenbol	18	moederkruid	18
bonte wikke	14,18	grote ratelaar	18	moerasdroogbloem	18
boomvalk	27	grote waternavel	12	moeraszoutgras	18
bosrank	18	hanenpoot	18	muskuskaasjeskruid	18
bosvergeet-mij-nietje	18	harige ratelaar	18	muurleeuwenbekje	20
cardaria	14	heemtuint	8	muurpeper	18
citroenvlinder	20	heggendoornzaad	18	muursla	18
cocon	20	hermelijn	9	nachtkoekoeksbloem	12
dagpauwoog	9	hertshoornweegbree	18	nachtschade	14,17
dagvlinder	17	hondskruid	24	nachtvlinder	17
deens lepelblad	18	hongerbloempje	14	ooievaar	20
dikrandtonderzwam	9	huismoeder	9	oranje havikskruid	18
distelvlinder	9	huismus	20	orchidee	24
draadereprijs	18,25	ijsvogel	27	paarse morgenster	18
draba muralis	14	jacobskruid	18	pad	27
driebloemige nachtschade	14,17,18	kaal breukkruid	18	paddestoel	9
duinkruid	18	karekiet	27	peen	18
dwergbies	12	kauw	20,21	pestvogel	20
dwergmuis	9	kegelsilene	14,16,18	pijlkruikers	14,15,18
egel	27	kikkers	20,27	plooivoetstufzwam	9
eikvaren	12	klein glaskruid	18	populier	20
eksters	20	klein liefdegras	18	postelein	18
fijne kervel	18	kleine leeuwenbek	18	reuzenbalsemien	18
fijne varkenskers	18	kleine vuurvlinder	9	reuzenberenklauw	18
fopzwam	9	kleine zandkool	18	reuzenzwenkgras	12
fuut	20	knoopkruid	18	roodbruine trechterzwam	9

roze winterpostelein	18	taxus	20	vuurdoorn	20
rozenbottelbosjes	27	tijmereprijs	18	waterjuffer	27
ruig klokje	18	tjiftjaf	20	watermunt	18
salamanders	27	torenavalk	21	waterpunge	12
scrophularia vernalis	15	tuinboon	18	welriekende agrimonie	18
silene conica	16	tuinjudaspenning	18	wezel	9
sint-janskruid	18	valk	21	wilde plantentuin	8
slechtvalk	21	veelkleurig vergeet-mij-nietje	12	wilde reseda	18
sneeuwkllokje	19	veldlathyrus	18	wilgenroosje	18
solanum triflorum	17	vicia faba	18	winterkoning	9,20
sperwer	20	vicia villosa	18	witte winter	18
spiesleeuwenbek	12	vingergras	18	zeearend	23
spitskoolmezen	27	vingerhelmbloem	18	zeepkruid	18
spreeuw	27	vleermuis	27	zeevogelkolonie	21
stadsduif	21	vlinder	27	zwarte nachtschade	17
steenkruidkers	18	vlinderstruik	18	zwarte toorts	18
stinzenplant	25	voorjaarshelmkruid	14,15, 16,18		
straatliefdegras	18	vroegeling	18		

18 NAMEN

Bestuur
Vacature, voorzitter
Els Prins, natuurhistorisch secretaris
(5931749)
Hans Bieze, penningmeester (3421351)
Tilly Kester, plantenwerkgroep (3412605)
Marco Lurks, Platform Groen (3510523)

REDACTIE KWARTAALBERICHT
Johan Vos (0182 524726)
Taeke M. de Jong (3516599)
Marsmanhove 2
2726 CM Zoetermeer

Kopij kan bij beide worden ingeleverd op floppy (platte DOS-tekst of WP 5.1 of Word).

Inleverdatum juli-nummer: 27 juni 2000.
Geschreven of getypte tekst een maand vóór deze datum inleveren.

Denk aan de rubriek in het kwartaalblad:

Gezien in Zoetermeer!

Afbeeldingen zonder bronvermelding zijn met licentie voor dit blad afkomstig uit Prisma Plantengids en Prisma Dierengids, beide van A. Kelle/H. Sturm.

19 STREEPLIJST GEGEVENS EN LOSSE WAARNEMINGEN 1999

De afkortingen waarmee waarnemers worden aangeduid zijn:

BE - Evelien van den Berg
KE – Tilly Kester
PW - Plantenwerkgroep
RE – Fred Reeder
VS – Johan Vos

IK WIL OOK LID WORDEN

Lidmaatschap: fl 50,- per jaar, inclusief abonnement op Natura.

Ondergetekende,

.....Naam

.....Adres

.....postcode

.....telefoon

0 geeft zich op als lid van de KNNV-Zoetermeer

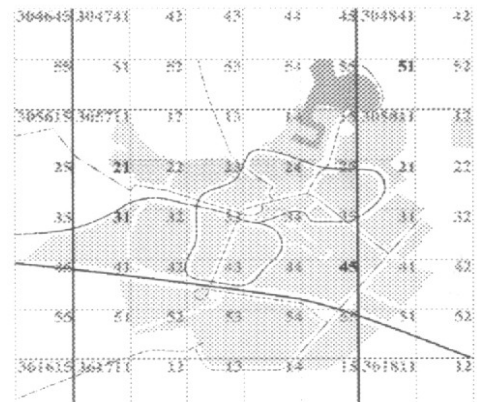
0 wil graag nader geïnformeerd worden over de KNNV

Dit formulier kunt U inleveren bij of toezenden aan:

Ies Voogd
Berglaan 96
2716 EE Zoetermeer

of aan:

Annet de Jong
Gaffelaarkade 2
2725 CD Zoetermeer

STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Srtnr	kaart uurhok km-hok WNR	30 48 51 KE	30 57 21 PW	30 57 31 RE	30 57 45 KE	30 57 45 PW
1		Ribes rubrum	Aalbes	01071						x
2		Lathyrus tuberosus	Aardaker	00717				2		
3		Rorippa sylvestris	Akkerkers	01078		2			3	x
4		Lapsana communis	Akkerkool	00708		2	x		2	x
5		Stachys palustris	andoorn, Moeras-	01245		3		3	2	x
6		Barbarea vulgaris	barbarakruid, Gewoon	00133		3	x	3		x
7		Epilobium ciliatum	basterdwederik, Beklierde	00448		2		2		x
8		Epilobium montanum	basterdwederik, Berg-	00454					2	x
9		Epilobium tetragonum	basterdwederik, Kantige, s.l.	01642		2				
10		Epilobium parviflorum	basterdwederik, Viltige	00457		2		2	2	x
11		Poa trivialis	beemdgras, Ruw	00959		3				
12		Festuca pratensis	Beemdlangbloem	00519		1				
13	n	Heracleum sphondylium	berenklauw, Gewone	00607		3	x	2	3	x
14	n	Heracleum mantegazzianum	berenklauw, Reuzen-	00606					1	x
15		Betula	Berk (G)	06077				3	1	
16	wn	Schoenoplectus lacustris	bies, Matten-	01155		2				
17		Artemisia vulgaris	Bijvoet	00101		3	x	2	3	x
18		Solanum dulcamara	Bitterzoet	01218				2	2	
19		Tanacetum vulgare	Boerenwormkruid	01260		2	x	3	2	x
20		Rapistrum rugosum	Bolletjesraket	01764						x
21		Clematis vitalba	Bosrank	00339			x		1	
22		Ranunculus sardous	boterbloem, Behaarde	01057			x			
23		Ranunculus sceleratus	boterbloem, Blaartrekkende	01058		3		1	2	x
24		Ranunculus repens	boterbloem, Kruipe	01056		3	x	3	3	x
25		Ranunculus acris	boterbloem, Scherpe	01040		3	x	3	3	x
26		Rubus	Braam (G)	06452		2	x	3	2	
27		Rubus fruticosus	braam, Gewone	01634						x
28		Urtica dioica	brandnetel, Grote	01321		3	x	3	3	x
29		Urtica urens	brandnetel, Kleine	01322		2		2	2	x
30		Prunella vulgaris	brunel, Gewone	01017		2		3	2	
31		Cirsium arvense	distel, Akker-	00331		3	x	3	3	x
32		Carduus crispus	distel, Krul-	00208			x	2		
33		Cirsium vulgare	distel, Speer-	00336		3	x	2	3	x
34		Caltha palustris subsp. palustris	dotterbloem, Gewone	00187		2		3		
35	b	Lamium maculatum cv. 'Variegatum'	dovenetel, Gestreepte	02464					1	
36		Lamium purpureum var. purpureum	dovenetel, Paarse, s.s.	00706		2		3	3	x
37		Lamium album	dovenetel, Witte	00700		3	x	3	3	x
38	w	Anisantha sterilis	dravik, IJle	00165		3	x	3	3	
39		Bromus hordeaceus subsp. hordeaceus	dravik, Zachte, s.s.	00161		3	x	3	3	
40		Gnaphalium uliginosum	droogbloem, Moeras-	00589						x
41		Calamagrostis epigejos	Duinriet	00174					1	x
42		Alopecurus myosuroides	Duist	00041		2	x	2	2	x
43		Fumaria officinalis	duivekervel, Gewone	00533		2	x		2	
44		Achillea millefolium	duizendblad, Gewoon	00004		3	x	2	3	x
45	w	Persicaria lapathifolia	duizendknoop, Beklierde	00973		3			3	x
46	w	Fallopia japonica	duizendknoop, Japanse	01873			x			
47		Sparganium erectum subsp. erectum	egelskop, Grote, s.s.	01533		2			3	
48		Alnus glutinosa	els, Zwarte	00036				2		x
49		Angelica sylvestris	engelwortel, Gewone	00060		3			3	
50		Veronica filiformis	ereprijs, Draad-	01896				3	2	

STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Srtnr	kaart	30	30	30	30	30
					uurhok	30	57	57	57	57
					km-hok	51	21	31	45	45
					WNR	KE	PW	RE	KE	PW
51		Veronica persica	ereprijs, Grote	01358	2	x		3	x	
52		Veronica serpyllifolia	ereprijs, Tijm-	01363				2		
53		Veronica arvensis	ereprijs, Veld-	01347	2	x		3		
54		Veronica catenata	ereprijs, water-, Rode	01350	2			2		
55		Fraxinus excelsior	es, Gewone	00531			2	2	x	
56		Acer pseudoplatanus	esdoorn, Gewone	00002			3		x	
57	w	Conyza canadensis	fijnstraal, Canadese	00475	3		3	3	x	
58		Agrostis stolonifera	Fioringras	00018	3			3	x	
59	n	Anthriscus sylvestris	Fluitenkruid	00070	3	x	3	3	x	
60	n	Chenopodium polyspermum	ganzenvoet, Korrel-	00315	2			2	x	
61	n	Chenopodium album	ganzenvoet, Mel-	00306	2		2	3	x	
62	n	Chenopodium rubrum	ganzenvoet, Rode	00316	2			2		
63	n	Chenopodium ficifolium	ganzenvoet, Stippel-	00310	2			3	x	
64	n	Chenopodium glaucum	ganzevoet, Zeegroene	00312	2					
65		Nuphar lutea	Gele plomp	00865	2					
66		Arrhenatherum elatius	Glanshaver	00096	3			3	x	
67		Anagallis arvensis subsp. arvensis	guichelheil, Rood	00052				2	x	
68		Solidago gigantea	guldenroede, Late	01221	2			2		
69	n	Echinochloa crus-galli	Hanenpoot	00428						x
70	n	Trifolium arvense	Hazenpootje	01296	1					
71		Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes	01029	3		3			
72	w	Bulboschoenus maritimus	Heen	01156	2	x		2	x	
73		Equisetum arvense	Heermoes	00462	3	x	3	3	x	
74		Pseudofumaria lutea	helmbloem, Gele	00364				3	x	
75		Galeopsis tetrahit	hennepnetel, Gewone	00543		x	2			
76		Capsella bursa-pastoris	herderstasje, Gewoon	00200	3		3	3	x	
77		Sinapis arvensis	Herik	01207	3	x	3	3	x	
78	w	Hypericum tetrapterum	hertshooi, Gevleugeld	00651	2					x
79		Petasites hybridus	hoefblad, Groot	00926	1	x	3	2		
80		Tussilago farfara	hoefblad, Klein	01316	3	x	2	3	x	
81		Lamium amplexicaule	Hoenderbeet	00701	1			2		
82		Glechoma hederacea	Hondsdrif	00582	3	x	3	3	x	
83	w	Melilotus altissimus	honingklaver, Goudgele	00810	2					
84	w	Melilotus albus	honingklaver, Witte	00809	3		1	2	x	
85		Ceratophyllum demersum	hoornblad, Grof	00299				2	x	
86		Cerastium fontanum subsp. vulgare	hoornbloem, Gewone	00296	3	x	3	3		
87		Cerastium glomeratum	hoornbloem, Kluwen-	00295	1	x		2		
88		Cerastium semidecandrum	hoornbloem, Zand-	00298				1		
89		Medicago lupulina	Hopklaver	00799	3			3	x	
90		Ilex aquifolium	Hulst	00658			2			
91		Lunaria annua	judaspenning, Tuin-	01866						x
92	n	Dipsacus fullonum	kaardenbol, Grote	00412	3		3	2	x	
93		Malva sylvestris	kaasjeskruid, Groot	00792		x		2		
94		Malva neglecta	kaasjeskruid, Klein	00790				2	x	
95		Malva moschata	kaasjeskruid, Muskus-	00789		x	2	2	x	
96		Acorus calamus	Kalmoes	00007	2			2		
97		Matricaria recutita	kamille, Echte	00794	3	x	3	3	x	
98	w	Tripleurospermum maritimum	kamille, Reukeloze	00795	3		2	3	x	
99		Matricaria discoidea	kamille, Schijf-	00796	3			3	x	
100		Phalaris canariensis	Kanariezaad	01821				1		

STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	kaart uurhok km-hok WNR	30 48 51 KE	30 57 21 PW	30 57 31 RE	30 57 45 KE	30 57 45 PW
				Srtnr					
101	n	Lythrum salicaria	kattenstaart, Grote	00785	2		2	1	
102		Hydrocharis morsus-ranae	Kikkerbeet	00640				1	
103		Papaver rhoeas	klaproos, Grote	00916	2			2	
104		Trifolium hybridum	klaver, Basterd-	01301	1			1	x
105		Trifolium dubium	klaver, Kleine	01299	3	x	3	3	
106		Trifolium campestre	klaver, Liggende	01298	1				
107		Trifolium pratense	klaver, Rode	01305	3	x	3	3	x
108		Trifolium repens	klaver, Witte	01306	3		3	3	x
109		Oxalis corniculata	klaverzuring, Gehoornde	00910				3	x
110		Oxalis fontana	klaverzuring, Stijve	00911				3	x
111		Galium aparine	Kleefkruid	00546	3	x	3	3	x
112		Hedera helix	Klimop	00598			2		x
113	bs	Arctium minus	klit, Gewone	02457	2	x	2	3	x
114		Centaurea jacea	Knoopkruid	01766			3	2	x
115		Galinsoga quadriradiata	knopkruid, Harig	00544				3	x
116		Galinsoga parviflora	knopkruid, Kaal	00545					x
117		Silene dioica	koekoeksbloem, Dag-	00807		x	2	2	
118		Lychnis flos-cuculi	koekoeksbloem, Echte	00772	2		1		
119		Lactuca serriola	Kompassla	00699	3		3	3	x
120		Eupatorium cannabinum	Koninginnenkruid	00490	3		2		x
121		Verbascum thapsus	Koningskaars	01343			2		
122		Brassica napus	Koolzaad	01802	2		2		
123		Cornus sanguinea	kornoelje, Rode	00355	1				
124		Anchusa arvensis	Kromhals	00779	1				
125		Euphorbia helioscopia	Kroontjeskruid	00495	2			3	x
126		Lemna gibba	kroos, Bult-	00722				3	x
127		Lemna minor	kroos, Klein	00723	2			3	x
128		Lemna trisulca	kroos, Punt-	00724	1			3	x
129		Spirodela polyrhiza	kroos, Veelwortelig	01241				3	x
130		Dactylis glomerata	Kropaar	00390	3	x	3	3	x
131		Lepidium ruderales	kruidkers, Steen-	00733				1	
132		Hordeum murinum	Kruipertje	00636	2		3	3	x
133	s	Senecio jacobaea	kruiskruid, Jakobs-	02290	3	x	3	3	x
134		Senecio vulgaris	kruiskruid, Klein	01192			2	3	x
135		Senecio viscosus	kruiskruid, Kleverig	01191		x			
136	w	Elytrigia repens	Kweek	00446	3		3	3	x
137		Vulpia myuros	langbaardgras, Gewoon	01393					x
138		Lathyrus pratensis	lathyrus, Veld-	00715			1		
139	n	Leontodon autumnalis	leeuwentand, Vertakte	00725	2			2	x
140		Convallaria majalis	Lelietje-van-dalen	00349					
141		Cochlearia danica	lepelblad, Deens	00342	1				
142		Equisetum palustre	Lidrus	00466	1	x	2	1	x
143		Eragrostis pilosa	liefdegras, Straat-	01762					x
144		Glyceria maxima	Liesgras	00585	3	x	3	2	x
145		Ligustrum vulgare	liguster, Wilde	00736			2		
146		Sorbus aucuparia	lijsterbes, Wilde	01227			2		x
147		Iris pseudacorus	lis, Gele	00665	3		3	3	
148		Typha latifolia	lisdodde, Grote	01318	3	x	3	2	
149		Typha angustifolia	lisdodde, Kleine	01317	1				
150		Pulmonaria officinalis	longkruid, Gevlekt	01032				2	

STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	kaart uurhok km-hok WNR	30 48 51 KE	30 57 21 PW	30 57 31 RE	30 57 45 KE	30 57 45 PW
				Srtnr					
151		Alliaria petiolata	Look-zonder-look	00029	2	x	3	2	
152		Medicago sativa	Luzerne	00801			1	2	x
153		Bellis perennis	Madeliefje	00135	3	x	3	3	x
154		Amaranthus blitum	majer, Kleine	00046				2	
155		Glyceria fluitans	Mannagras	00584	3	x		2	x
156	n	Leucanthemum vulgare	margriet, Gewone	00319	2		3	3	x
157		Origanum vulgare	marjolein, Wilde	00894					
158		Crataegus monogyna	meidoorn, Eenstijlige	00369			3		x
159		Atriplex prostrata	melde, Spies-	00121	3		2	3	x
160		Atriplex patula	melde, Uitstaande	00123				2	
161	s	Sonchus arvensis	melkdistel, Akker-	02324	3		3	3	x
162		Sonchus asper	melkdistel, Gekroesde	01224	3			3	x
163		Sonchus oleraceus	melkdistel, Gewone	01225	3		2	3	x
164		Tanacetum parthenium	Moederkruid	00320				2	
165	w	Tephrosia palustris	Moerasandijvie	01184	2				
166		Rorippa palustris	Moeraskers	01076	2			3	x
167		Filipendula ulmaria	Moerasspirea	00526	2		1		
168		Tragopogon pratensis ssp. pratensis	morgenster, Gele	02418			3	2	
169		Brassica nigra	mosterd, Zwarte	00152	1		3	2	
170		Mentha aquatica	munt, Water-	00813	2	x	2	2	
171		Stellaria media	muur, Vogel-	01250	3			3	
172		Sedum acre	Muurpeper	01175				1	
173		Solanum nigrum ssp. nigrum	nachtschade, Zwarte, s.s.	01219				3	x
174		Geum urbanum	nagelkruid, Geel	00579		x	3	2	x
175		Geranium pyrenaicum	ooievaarsbek, Berm-	00575	1				
176		Geranium pusillum	ooievaarsbek, Kleine	00574	2		2		x
177		Geranium dissectum	ooievaarsbek, Slipbladige	00570	3	x	2		x
178		Geranium molle	ooievaarsbek, Zachte	00571	2	x		2	x
179		Dactylorhiza majalis ssp. majalis	orchis, Brede, ssp. majalis v.	00886			3		
180		Dactylorhiza majalis ssp. praetermissa	orchis, Riet-	00890			2		
181	bs	Taraxacum officinale	paardebloem, Gewone	01264	3	x	3	3	x
182		Pastinaca sativa	pastinaak, Gewone	00922	2	x	3	3	x
183		Daucus carota	Peen	00394	2	x	3	3	x
184	w	Persicaria maculosa	Perzikkruid	00977	3	x	2		
185		Cardamine pratensis	Pinksterbloem	00205	2		2	2	x
186		Lolium perenne	raaigras, Engels	00756	3		3	3	x
187		Brassica rapa	Raapzaad	01804			3	2	
188		Sisymbrium officinale	raket, Gewone	01211	3		2	3	x
189		Sisymbrium altissimum	raket, Hongaarse	01208		x			
190		Rhinanthus angustifolius	ratelaar, Grote	01066	3		3		
191		Erodium cicutarium subsp. cicutarium	reigersbek, Gewone, s.s.	00480			3		
192		Impatiens glandulifera	Reuzenbalsemien	01862				1	
193		Phragmites australis	Riet	00933	3	x	3	3	x
194		Phalaris arundinacea	Rietgras	00930	3	x	3	3	
195		Geranium robertianum	Robertskruid	00576	2		2	2	
196		Lotus corniculatus subsp. corniculatus	rolklaver, Gewone	00761			3	2	x
197	w	Lotus pendunculatus	rolklaver, Moeras-	00763	2				
198		Rosa canina	roos, Hond-	01643					x
199		Juncus bufonius	rus, Greppel-	00675	3	x		2	x
200		Juncus subnodulosus	rus, Padde-	00688	1				

STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	kaart uurhok km-hok WNR Srtnr	30 48 51 KE	30 57 21 PW	30 57 31 RE	30 57 45 KE	30 57 45 PW
201		Juncus effusus	rus, Pit-	00680	3	x	2	3	x
202		Juncus compressus	rus, Platte	00678	2		2	2	
203		Juncus inflexus	rus, Zeegroene	00684	3	x	2	2	x
204		Juncus articulatus	rus, Zomp-	00673	3			2	x
205		Silene vulgaris	silene, Blaas-	01206		x		3	
206		Hypericum perforatum	Sint-Janskruid	00649	2	x	3	2	x
207		Prunus spinosa	Sleedoorn	01021					x
208		Symphytum officinale	smeewortel, Gewone	01259	3	x	3	3	x
209		Acer campestre	Spaanse aak	00001					x
210		Ranunculus ficaria ssp. bulbifer	speenkruid, Gewoon	01047			3	2	
211		Impatiens parviflora	springzaad, Klein	00661				1	
212		Erysimum cheiranthoides	steenraket, Gewone	00487				1	x
213	bs	Xanthium strumarium	stekelnoot, Late	02469					x
214	n	Callitriche	Sterrenkroos (G)	06097	2	x		3	x
215		Chelidonium majus	Stinkende gouwe	00305		x	3	2	x
216		Poa annua	Straatgras	00952	3	x		3	x
217		Crepis capillaris	streepzaad, Klein	00372	3		3	3	x
218		Agrostis gigantea	struisgras, Hoog	00017				1	
219		Bidens tripartita	tandzaad, Veerdelig	00144	3				
220		Bidens frondosa	tandzaad, Zwart	00143					x
221		Oenothera erythrosepala	teunisbloem, Grote	00873				1	x
222		Oenothera biennis	teunisbloem, Middelste	00872		x	2	2	
223		Phleum pratense ssp. pratense	Timoteegras s.s.	00932	3	x	3	2	
224		Valeriana officinalis	valeriaan, Echte	01333	1				
225	n	Polygonum aviculare	varkensgras, Gewoon	00968	3	x		3	x
226		Coronopus squamatus	varkenskers, Grove	00359	3			3	
227		Coronopus didymus	varkenskers, Kleine	00358	1			3	x
228	w	Persicaria amphibia	Veenwortel	00967	3	x	2	3	x
229		Cardamine flexuosa	veldkers, Bos-	00202				2	
230		Cardamine hirsuta	veldkers, Kleine	00203	3			3	x
231		Myosotis arvensis	vergeet-mij-nietje, Akker-	00840	2	x		3	
232	w	Myosotis scorpioides	vergeet-mij-nietje, Moeras-	00844			2		
233		Sagina procumbens	vetmuur, Liggende	01112					x
234		Sagina apetala	vetmuur, Tengere	01109				3	
235		Potentilla reptans	Vijfvingerkruid	01010			2		
236		Sambucus nigra	vlier, Gewone	01133	2	x	3	2	x
237		Prunus padus	Vogelkers	01019			3		
238	n	Alopecurus geniculatus	vossenstaart, Geknikte	00040	2	x			
239	n	Alopecurus pratensis	vossenstaart, Grote	00042	3	x	3	3	
240		Erophila verna	Vroegeling	00483			3	1	
241		Eleocharis palustris ssp. palustris	waterbies, Gewone	00437		x			
242		Nymphoides peltata	Watergentiaan	00867				2	
243		Catabrosa aquatica	Watergras	00274	2				
244		Rorippa amphibia	waterkers, Gele	01074	3			2	x
245		Rorippa microphylla	waterkers, Slanke	00859	1				
246		Nymphaea alba	waterlelie, Witte	00866				2	
247		Elodea nuttallii	waterpest, Smalle	00442				2	x
248		Alisma plantago-aquatica	waterweegbree, Grote	00028	3		2	2	x
249		Plantago major ssp. major	weegbree, Grote, s.s.	00947	3	x	3	3	x
250		Plantago coronopus	weegbree, Hertshoorn-	00944				1	

STREEPLIJST-GEGEVENS 1999

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	kaart uurhok km-hok WNR	30 48 51 KE	30 57 21 PW	30 57 31 RE	30 57 45 KE	30 57 45 PW
				Srtnr					
251		<i>Plantago lanceolata</i>	weegbree, Smalle	00946	3	x	3	3	x
252	n	<i>Epipactis helleborine</i>	wespeorchis, Brede	00460			2		
253		<i>Vicia hirsuta</i>	wikke, Ringel-	01370			3		
254		<i>Vicia sativa</i> subsp. <i>nigra</i>	wikke, Smalle, s.s.	01368	3	x	3	2	x
255		<i>Vicia cracca</i>	wikke, Vogel-	01369	3		2	2	x
256		<i>Achillea ptarmica</i>	Wilde bertram	00005	1				
257	bs	<i>Salix cinerea</i> subsp. <i>cinerea</i>	wilg, Grauwe	02468	1		2		
258		<i>Salix viminalis</i>	wilg, Kat-	01126			2		x
259		<i>Salix alba</i>	wilg, Schiet-	01116					x
260	n	<i>Chamerion angustifolium</i>	Wilgenroosje	00450	1			1	
261	n	<i>Epilobium hirsutum</i>	wilgenroosje, Harig	00451	3	x	3	3	x
262		<i>Convolvulus arvensis</i>	winde, Akker-	00350				2	x
263		<i>Calystegia sepium</i>	winde, Haag-	00188	3	x	3	3	x
264		<i>Claytonia sibirica</i>	winterpostelein, Roze	01679				1	
265		<i>Claytonia perfoliata</i>	winterpostelein, Witte	00338			2		
266		<i>Holcus lanatus</i>	witbol, Gestreepte	00631	3	x	3	3	x
267		<i>Thlaspi arvense</i>	Witte krodde	01281	3	x	2	3	x
268		<i>Euphorbia peplus</i>	wolfsmelk, Tuin-	00498				3	x
269		<i>Lycopus europaeus</i>	Wolfspoot	00780	3			2	
270		<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	zandkool, Grote	00410				2	x
271		<i>Diplotaxis muralis</i>	zandkool, Kleine	00409				1	
272		<i>Arenaria serpyllifolia</i>	Zandmuur	02334				1	
273		<i>Arabidopsis thaliana</i>	Zandraket	00081				1	
274		<i>Saponaria officinalis</i>	Zeepkruid	01139				1	
275		<i>Carex riparia</i>	zegge, Oever-	00259	3		3		
276		<i>Carex hirta</i>	zegge, Ruige	00235	3	x	2	2	x
277	w	<i>Carex otrubae</i>	zegge, vos-, Valse	00245	2			2	
278		<i>Ajuga reptans</i>	zenegroen, Kruipe	00024			2		
279		<i>Aegopodium podagraria</i>	Zevenblad	00011			3	3	x
280		<i>Potentilla anserina</i>	Zilverschoon	01006	2	x	3	3	x
281		<i>Aster tripolium</i>	Zulte	00117	2				
282		<i>Rumex maritimus</i>	zuring, Goud-	01100	3				
283		<i>Rumex conglomeratus</i>	zuring, Kluwen-	01097	3			2	x
284		<i>Rumex crispus</i>	zuring, Krul-	01098	3	x		2	x
285		<i>Rumex palustris</i>	zuring, Moeras-	01102	2	x			
286		<i>Rumex obtusifolius</i>	zuring, Ridder-	01101		x	3	3	x
287		<i>Rumex acetosella</i>	zuring, Schape-	01094				1	
288		<i>Rumex acetosa</i>	zuring, Veld-	01093	3		3	2	
289		<i>Rumex hydrolypathum</i>	zuring, Water-	01099	2			2	
290	w	<i>Fallopia convolvulus</i>	Zwaluwtong	00970	2	x		1	
291		<i>Butomus umbellatus</i>	Zwanebloem	00171				1	
292		<i>Festuca arundinacea</i>	zwenkgras, Riet-	00514	3				x
293	wn	<i>Festuca rubra</i>	zwenkgras, Rood	00520	2				x

**STREEPLIJST-GEGEVENS 1999
TOEVOEGINGEN**

nr	W	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	kaart	30	30	30	30	30
				uurhok	48	57	57	57	57
				km-hok	51	21	31	45	45
				WNR	KE	PW	RE	KE	PW
				Srtnr					
1		<i>Elymus farctus</i>	Biestarwegras	00444				1	
2		<i>Hesperis matronalis</i>	Damastbloem	01860					x
3		<i>Veronica agrestis</i>	ereprijs, Akker-	01345				1	x
4		<i>Anthriscus caucalis</i>	Fijne kervel	00068		1			
5		<i>Bryonia cretica</i> (subsp. <i>dioica</i>)	Heggerank	00167			x		
6		<i>Verbascum phlomoides</i>	Keizerskaars	01341				1	
7		<i>Campanula rapunculoides</i>	klokje, Akker-	00195					x
8		<i>Phleum pratense</i>	Timoteegras s.l.	02385					x
9		<i>Linum usitatissimum</i>	Vlas	01814				1	
10		<i>Vicia sepium</i>	wikke, Hegge-	01373					x
11		<i>Salix caprea</i>	wilg, Bos-	01118					x
12		<i>Salix cinerea</i>	wilg, Grauwe	01119					x
13		<i>Apera spica-venti</i>	windhalm, Grote	00073				1	
14		<i>Carex acutiformis</i>	zegge, Moeras-	00212	2				
15		<i>Carex acuta</i>	zegge, Scherpe	00211	2				

LOSSE WAARNEMINGEN 1999

NR	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	SNR	BED.	HOK_NR	WNR	DATUM
1	Allium ursinum	look, Das-	00034	x	304745	VS	25-apr-99
2	Armoracia rusticana	Mierik	00092	x	305724	VS	25-apr-99
3	Ornithogalum umbellatum	vogelmelk, Gewone	00896	x	305724	VS	27-apr-99
4	Asplenium ruta-muraria	Muurvaren	00112	x	305723	VS	27-apr-99
5	Fritillaria meleagris	kievitsbloem, Wilde	00532	x	305831	VS	27-apr-99
6	Listera ovata	keverorchis, Grote	00750	x	305731	VS	29-apr-99
7	Galeopsis tetrahit	hennepnetel, Gewone	00543	x	305733	VS	20-mei-99
8	Carex divulsa	zegge, berm-, Groene	01611	x	305733	VS	20-mei-99
9	Hieracium aurantiacum	havikskruid, Oranje	00611	x	305831	VS	04-jun-99
10	Hieracium aurantiacum	havikskruid, Oranje	00611	x	305735	VS	04-jun-99
11	Phacelia tanacetifolia	Phacelia	01820	x	305724	VS	04-jun-99
12	Oenothera erythrosepala	teunisbloem, Grote	00873	x	305753	VS	14-jul-99
13	Polygonum hydropiper	Waterpeper	00972	x	304745	VS	02-jul-99
14	Circaea lutetiana	heksenkruid, Groot	00329	x	305732	VS	24-jul-99
15	Veronica agrestis	ereprijs, Akker-	01345	x	305744	VS	25-aug-99
16	Veronica agrestis	ereprijs, Akker-	01345	x	305821	VS	31-aug-99
17	Veronica agrestis	ereprijs, Akker-	01345	x	305733	VS	02-sep-99
18	Digitaria sanguinalis	vingergras, Harig	00408	x	305733	VS	02-sep-99
19	Geranium rotundifolium	ooievaarsbek, Ronde	00577	x	305733	VS	02-sep-99
20	Veronica polita	ereprijs, Gladde	01359	x	305733	VS	02-sep-99
21	Veronica polita	ereprijs, Gladde	01359	x	305821	VS	31-aug-99
22	Echinochloa crus-galli	Hanepoot	00428	x	305733	VS	02-sep-99
23	Veronica agrestis	ereprijs, Akker-	01345	x	305724	VS	09-sep-99
24	Echinochloa crus-galli	Hanepoot	00428	x	305724	VS	09-sep-99
25	Amaranthus blitum	majer, Kleine	00046	x	305724	VS	09-sep-99
26	Amaranthus retroflexus	Papegaaiekruid	00047	x	305724	VS	09-sep-99
27	Oxalis fontana	klaverzuring, Stijve	00911	x	305724	VS	09-sep-99
28	Gnaphalium uliginosum	droogbloem, Moeras-	00589	x	305724	VS	09-sep-99
29	Chenopodium glaucum	ganzevoet, Zeegroene	00312	x	305724	VS	09-sep-99
30	Chenopodium rubrum	ganzevoet, Rode	00316	x	305724	VS	09-sep-99
31	Viola arvensis	viooltje, Akker-	01378	x	305811	VS	09-sep-99
32	Aster laevis	aster, Gladde	05023	x	305744	VS	16-okt-99
33	Myosotis laxa (subsp. cespitosa)	vergeet-mij-nietje, Zomp-	00841	x	305731	VS	29-sep-99
34	Veronica agrestis	ereprijs, Akker-	01345	x	305821	KE	28-jul-99
35	Berteroa incana	Grijskruid	00137	x	305732	BE	27-jul-99
36	Datura stramonium	Doornappel	00393	x	305732	BE	27-jul-99
37	Convolvulus arvensis	winde, Akker-	00350	x	305731	BE	27-jul-99